

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἔτος ΙΒ΄.

Ἀθήναι - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1919

Τεύχος 145-148

ΣΤΗ ΛΥΡΑ ΤΗΣ ΜΟΝΑΞΙΑΣ

(Ἀπὸ τὴν τελευταίαν συλλογὴν τοῦ Καραβά)

Στὴ γοργὴ βορκοῦλα μας . . τὰ πανὰ ἀνοιγμένα,
Μὲ τοῦ μπάτη φεύγουμε τὰ τρελλὰ φιλιὰ.
Πρῆμα - πλώρη κύματα παίζον ἀφρισμένα.
Τί τραγοῦδι γύρω μας... Τί μοσχοβολιὰ...

Στὸ ἀνοικτὸ τὸ πέλαγο τρέχουμε ὀλοένα.
Ποῦ μᾶς ἐχάθηγε κάθε ἀκρογιαλιά.
Τοῦ νησιοῦ μας σιαίζονται τὰ βουνὰ ἕνα - ἕναί
Σβυδῶνται μέσ' στῆς θάλασσας τὴν πλατιὰ ἀ-
(γαλιὰ.

—ὦ, μεθύσι, τοῦ ἔρωτα! ὦ, τῆς νειότης χάρις..
Τὴν καρδιά τιμόνι μας, τ' ὄνειρο βαρύνει,
Καὶ μπροστά μας ἄπειρο πέλαγο βαθύ...

Κύματά μου ἀφρόλουστα, ποῦ θὲ νὰ μᾶς πᾶτε;
Σὰν τοῦ ἀγνώστου θέλγητρα, ποῦ νὰ μᾶς τραβᾶτε..
(βᾶτε...

Πές μου, ἢ βάσκα ἀγάπη μου, πῶ θὲ νὰ σταθῆ;

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΑΡΑΒΑΣ

ΑΠΟ ΤΑΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ "ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ".

ΜΙΑ ΕΥΓΕΝΗΣ ΕΠΑΡΧΙΩΤΙΣΣΑ

Δαυνηλίδες, ή πλουσία χήρα των Πατρών.

Ένα απόγευμα Κυριακής του έτους... το έτος δεν εινε ακριβώς γνωστόν—Ένας νέος, φέρον τὰ ενδύματα των χωρικών της Μακεδονίας, ήμνηός, ρομάλδος, εύφοτος, με όγκωδες κεφάλι και φυσιογνωμίαν εύχάριστον, έπενούσε την Χρυσόπορταν και εισήρχετο εις τας θαυδαλώδεις οικιακάς αι όποιαι έξετεινοτο έπειτα από την πόλιν αιτήν μιαν των μεγαλειέτων της πόλεως.

Ο νέος αυτός, σκουριαμένος, ιδρωμένος, φέρον καταφανή τὰ ίχη μακράς πελοπορίας, κρατών εις τὸ χέρι του ραβδί και έχων ανηχημένον από τον θυμον ένζ χωρικών σίκκιον, κατὰ πᾶσιν πιθανότητα άδειον, έφραίνετο ότι δεν είχαν ώριμάνην κατεύθυναν μέσα εις την άπόρτητον πόλιν, την όποιαν προφρονώς έβλεπε πρώτην φοράν. Διά τούς ξένους ή διαμονή δεν ήταν εύκολος εις την Κωνσταντινούπολιν. Η πολιτεία δεν έβλεπε με καλόν μάτι τούς τυροδώκτας, οι όποιοι από όλα τὰ σημεία του ζόμου έπείραζαν τόν πλέον άτακτον και μάλλον εύκολον εις έξεγέρσεις όχλον. Έπειτα λοιπόν να παρουσιασθούν εις τὰ γραφεία του Έπαρχου της πόλεως, να δηλώσουν τόν σκοπόν της επισκέψεώς των, και να λάβουν άδειαν διαμονής ώρισμένου χρόνου. Υπήρχαν δέ και ξένους διά τούς άπόρους ξένους.

Ο νέος περιπλανώμενος άσκόπως εύρέθη έξαφρα πρό της εκκλησίας του μαγνητός Διομήδους, έπροχώρησεν εις τὸ υπόστεγον, έβαλε τὸν σάκκον του προσκέφαλον εις τὸ πεδούλι, έξηλιώθη και άπεκοιμήθη. Ο ήλιος είχε δύσει: πρό πολλού και έβρουδούζε πλέον. Η εκκλησία δεν είχε κίνησιν εκείνην την ώραν και κανείς δεν έπρόσθετε τὸν αλλήτην.

Κατὸ την πρώτην φυλακήν της νυκτός, δηλαδή κατὰ τας δέκα, ο ήγούμενος της Μονής Νικόλαος—διότι ή εκκλησία είχε και κελιά, εις τὰ όποια έμόνυζαν καλόγηροι—κοιμώμενος εις τὸ κελί του, ήκουσε μιαν φωνήν ή όποια του έλεγε.

— Πήγαινε να υποδεχθής τὸν βασιλέα.
Ο ήγούμενος έξέστηνεν, δεν έδωσε καμμίαν σημασίαν εις τὸ όνειρον και έγύρισε από τὸ άλλο πλευρόν και άπεκοιμήθη. Αλλά ή φωνή ήκουσθη και δευτέρωσ φοράν. Ο ήγούμενος από περιέργειαν μάλλον εοικώθη, έξήλθεν εις τὸν πρόναον και είδεν ένα χωρικόν κοιμώμενον. Υπέθεσεν ότι ήτον άπλούστατα ένας ι-παίτης, τὸν άφησε εκεί και έπῃγε να ξανακοιμηθῆ.

Η εκκλησία του Άγιου Διομήδους δεν ήτον από τας μεγάλας της πρωτεύουσας ώστε να την επισκεφθῆ ο βασιλεύς και μάλιστα την νύκτα, ο δε Αυτοκράτωρ Μιχαήλ ο Γ', δεν διεκρίετο διά βαθύ θρησκευτικόν πᾶθοςμα. Δεν είχαν όμως άπεκοιμηθῆ και άκόμη ο ήγούμενος όταν είδε πλέον αυτόν τὸν ίδιον Άγιον Διομήτην, όπως παριστάνετο εις την εικόνα της εκκλησίας. Ο Άγιος ώρηγισμένος τώρα έκτύπησε τὸν ήγούμενον με μιαν ρομφαίαν εις τὰ πλευρά και του είπε.

— Πήγαινε και ώδήγησε μέσα εις τὸ μοναστήρι τὸν άλθροπον ποὶ θὰ ιδῆς εις την εισοδον. Αυτός εινε ο βασιλεύς.

Έντρομος πλέον πρό του τᾶσον ζωντανού όραματος ο καλόγηρος, έσπευσεν εις τὸν πυλᾶνα, έξέστησε τὸν ξένον και τὸν έφερε εις τὸν ξενώνα της μονής. Εκεί του έδωσε να φάγη, τὸν έβαλε να λουσθῆ και την έπομνην, αφού του προσέφερε νέα φορέματα του διηγρήθη τὸ όραμα της νυκτός και του εξήγησε την προφητείαν του υπέρ της μονής όταν θὰ έπραγματοποιεί-ο ή προφητεία του Άγιου.

Έπειτα από όλιγον καιρόν επισκέφθη εις τὸ μοναστήρι τὸν καλόγηρον ο αδελφός του, Ιατρός τὸν στρατηγού διοικητῆς της Πελοποννήσου Θεοφιλίτη, τὸν όποιον ο λαός ένεκα του μικρού του αναστήματος ώνόμαζε Θεοφιλίτσαν. Ο Ιατρός είδε τὸν νεαρόν παράσπον της μονής, έθαύμασε τὸ άνόστημα και την δέ-ναμιν του και ήρώτησε πᾶς ονομάζεται και από του εινε.

— Βασιλεύς, είπεν ο ήγούμενος, και καταγεται από την Μακεδονίαν.

Καί διηγρήθη τὸ όνειρόν του και εούθησε εις τὸν αδελφόν του να μὴν ειπῆ εις κανένα τίποτε. Μετὰ τινος ήμέρας ο Ιατρός έγενεμάτιζε με τὸν διοικητήν Θεοφιλίτσαν. Ο Θεοφιλίτας, όπως όλοι οι μεγαλόνας της εποχής εκείνης είχε ένα ειλος μακρὰς αλλῆς μικροεργασίας της μεγάλης αλλῆς του Αυτοκράτορος.

— Δεν έχω ένα άνθρωπον καταλληλόν για τὰ αλλογά μου, είπεν ο στρατηγός.

Ο Ιατρός ένθυμηθῆ τὸν Βασιλεον, έσκέφθη ότι θὰ ήτο δυνατόν να χρησιμοποιηθῆ ή μεγάλη σωματική του δύναμις και τὸν εούθησεν εις τὸν Θεοφιλίτσαν. Ο στρατηγός έσπευλεν άμέσως κα εξήγησε τὸν νεαρόν χωρικόν, έθαύμασε την σωματικήν του διάπλασιν και τὸν προσέκαθεν άμέσως πρωτοστράτορα, δηλαδή άρχισταυλίτην. Έπειθὲ δὲ ο νέος εκείνος είχαν δικιώδες

τὸ κεφάλι, δείγμα και αὐτὸ ισχυρὰς σωματικῆς κατασκευῆς, ο Θεοφιλίτας τὸν εκόλλησε τὸ επίθετον κεφαλάς. Ας σημειωθῆ ότι ή συνήθεια να δίδονται εις τούς άνθρώπους επίθετα δηλωτικά της σωματικῆς των διαπλάσεως εινε άρχαιοτάτη και άπαντάται πολὺ συχνά εις την ιστορίαν της Έλληνικῆς Αυτοκρατορίας.

Ήδη τὸν Κωνσταντινούπολιν τὸν Μεγάλον εινε γνωστόν ότι ο λαός της Κωνσταντινούπολεως ώνόμαζε Τραχηλίαν ένεκα του χονδρού τραχήλου του.

Η θύσας την όποιαν έπερνε πλησίον του Θεοφιλί-τας ο Βασιλεύς δεν ήτο βέβαια έξαιρετικά επίζητος. Αλλά ο νέος εκείνος ήτον υπερβολικά φιλόδοξος, έξησυχος και ισχυρός. Γράμματα πολλά δεν φραίνετα να ήξυρνε. Όπως όμως όλοι όσοι δεν εκούρασαν την σκέψιν των είχαν άρτίως τας σωματικάς του δυνάμεις, και αὐτὸ διά την εποχήν εκείνην ήτο τὸ σπουδαιότερον. Προφρετίαι και προφητείας τὸν έσπρωχναν διορκως προς τὰ άνωτάς. Ήδη είχε πάρει τὸν δρόμον, ο σκοπὸς θὰ τον έφερε προς τὸν θρόνον.

Ο στρατηγός της Πελοποννήσου Θεοφιλίτας διε-τάχθη να μεταθῆ εις την επισχίαν του και φυσικά εκεί τὸν ήκολούθησε και ο άρχισταυλίτης του. Η συν-άντησίς του με την Δαυνηλὶδα θὰ μὰς άπαρχώλησιν κατωτέρω. Μετὰ την Πελοπόννησον ο Βασιλεύς έπε-σπρεθεν εις την Κωνσταντινούπολιν πλησίον του νε-ριου του. Εκεί του έδόθη άλλη μία ευκαιρία να δεί-ξῃ την δυνάμιν του.

Είς την Κωνσταντινούπολιν ο Πατριός Αντίοχος έδθε μετὰ γέμια διά να ένκανισθῆ τὸ νέον του ατί-τι. Ο Αντίοχος ήτον αὐλῶδης και εις τὸ γέμια είχαν προσελθῆ αὐλικῶς, συζηλητικοί και αλλοι από την άνωτάτην κοινωνίαν της πρωτεύουσας. Ήσαν επίσης προσκεκλημένοι και Βούλγαροι πρόεδροι παιετιδη-μούντες τότε εις την Κωνσταντινούπολιν. Οι Βούλγα-ροι ήκολούθησαν από ένα συμπαιρωτήν των παιζι-στην, ο όποιος έδωκερῆτο άνήλιτος. Μετὰ τὸ γέμια έ-συνειθῆσαν άγώνες και αλλαι διασεβάσεις, οι δε Βούλγαροι κἀπὸ τὸτε οημκία και καχηματία τυ-γχανόντες όπως λέγει ο Πορφυρογέννητος—από τότε έπροκάλεσαν τούς Έλληνας να υποδείξουν ένα παιζι-στην διά ν' άγωνισθῆ με τὸν ίδιον του.

Ο στρατηγός της Πελοποννήσου Θεοφιλίτης διε-ήτο και αὐτός από τούς προσκεκλημένους είπεν εις τὸν Αντίοχον.

— Εινε αίσχος ν' άφήσωμεν να καυχῶνται αὐτοί ότι δεν υπάχκει Έλλην να τούς αντιμετοπισθῆ. Θὰ φρονά-ξω τὸν Βασιλεον.

Πραγματικῶς εκλήθη ο Βασιλεύς. Έπειθὲ τὸ έδα-φος κάτω ήτο πλάκᾶστροτον και κάπως υγρόν, ο Πα-τριός Κωνσταντίνος διάταξε να ρίξουν προινδία διά να μὴ γλιστρήσῃ ο Βασιλεύς. Ο άγων εκείνος έπερνε διαστάσεις εθνικῶ άνταγωνισμοῦ. Ο Βασιλεύς συνέ-λαβε τὸν τρομερόν Βούλγαρον, τὸν έστροφούρισε και τὸν έφερε κατω ὡς άμα χόστου. Ο Βασιλεύς έ-βάδιζε πλέον γοργά εις τὸν δρόμον τὸν φέροντα εις τὸν θρόνον. Δεν είχαν όμως πλησίον άκόμη τὸν Βασι-λέα, Η ευκαιρία του έλειπε τὸν έδόθη.

Ο Βασιλεύς είχε μεταξὺ τᾶν άλλων του και ένα έμπιστον ώρωσῆτο; ταχύτητων άλλα και άναπόστοτον. Κάποτε εις ένα κνηγὸν έξέφραγε από τὸν Βασιλέα, ο ό-ποιος μολονότα τὸ αγαπούσε πολὺ, διάταξε όταν τὸν σὺ-λάβων να τὸν κούνησιν τὰ πόδια.

Μεταξὺ τᾶν κνηγῶν ήτο και ο Θεοφιλίτας, άκο-λουθούμενος φυσικά και από τὸν στρατόρα του, τὸν

Βασιλεον. Ο νέος παρουσιάσθη εις τὸν στρατηγόν και του είπε.

— Θὰ κνηγησω έρεπας τὸ άλογο του Βασιλέως, καί όταν τὸ φθίσω θὰ πηδῶσιν από τὸ δικὸ μου αὐτό-νο του και θὰ τὸ δαμάσω.

Ένοεῖται ότι ή άδεια έδόθη και μετ' άλλων ο Βα-σιλεύς έφερε εις τὸν Βασιλέα τὸ άναπόστοτον άλογο. Ο Βασιλεύς τὸν εξήγησε διά την ίδιαν του ύπερ-σίαν. Ο Βασιλεύς από εκείνην την στιγμήν ήτο άρ-χιμπακόμος του Αυτοκράτορος. Τώρα έπῆγαμε πλέον πᾶς τὸν θρόνον έφικτος.

II

Εινε εν τούτοις άνάγκη να επιστρέψομεν ὀλίγον πρὸς τὰ όπίσω.

Όταν ο στρατηγός της Πελοποννήσου Θεοφιλί-τας διετάχθη να μεταθῆ εις την Πελοπόννησον, κα-τέλασε εις τας Πάτρας αι όποια ήσαν τότε πόλις με-γάλη με εκατόν πενήντα χιλιάδας κατοίκων, με τὸν πε-ρίφημον ναόν του Άγιού Ανδρέου, με σπουδαιότατην βιομηχανίαν ύφανσμάτων.

Ο στρατηγός από την πρώτην ήμέραν της άφίξεώς του έπῃγε να προσανήσῃ τὸ λείψανον του Άγιου, τοῦ όποιου ή λαρεία είχε ενισχυθῆ τελευταίως διότι πρό-σάρτα ενὸν ο πρωτόκλητος τᾶν Αποστόλων είχε σώσῃ την πόλιν από μιαν έπιδρομήν Σιλανῶν. Ο Θεό-φιλος ήκολούθειτο εις τὸ προσάνημα μόνον από τούς άνωτέρους αξιωματούχους τᾶν. Ο Βασιλεύς είχε μεί-νει διά να φρονισθῆ διά τὰ άλογα. Όταν όμως έτε-λείωσε και ή ιδιική του ύπερσίαι, έπῃγε και αὐτός εις τὸν ναόν να προσανήσῃ.

Εις τὸν ναόν αὐτόν ήμενε κάποιος καλόγηρος, φι-μώμενος διά την προφητικήν του δύναμιν. Όταν εις την εκκλησίαν εισήλθεν με την ακολουθίαν του ο Θεο-φιλίτης, ο καλόγηρος εκείνος δεν εκινήθη από την θέσιν του. Όταν όμως έφάνη ο Βασιλεύς, ο καλόγη-ρος έστροφῆθη, τὸν έπροσκήνησεν ὡς βασιλέα και του είπε.

— Πολλά τὰ έτη, δέσποτα,

Τὸ πράγμα φυσικά έκκε καταπληκτικὴν εντύπωσιν εις όσους εύρέθησαν εκεί και τὸ άνεληφθησαν, άμέ-σως δὲ ή φήμη διέσρεξε την πόλιν ολόκληρον και έ-φρασε μέχρι της πλουσιώτατης Πατρινης κωρίας, της γνωστῆς εις την ιστορίαν με τὸ όνομα Δαυηλίδς από τὸ Δαυηλ, θύονα του άποθανόντος συζύγου της.

Η χήρα αὐτῆ ήτο μία από τας πλουσιώτερας γυ-ναίκας της Αυτοκρατορίας, είχαν εργοστάσια κατα-σκευῆς υφανσμάτων, κτήματα, δούλους, χωρὰ ολόκλη-ρα ιδιὰ της, πλοῦτον ἐπὶ τέλους σημαντικόν. Εις την εποχήν διά την όποιαν ομιλοῦμεν δεν ήτο πλέον πολὺ νέο. Είχαν ἤδη ένα υιόν Ιωάννην και ένα έγγονον Δα-υηλῆ. Όταν νέα και αν ύποτεθῆ διι είχαν ύπαλορευθῆ, θὰ είχαν ύπερβῆ πλέον τὰ σαράντα. Ήτον όραμα; Ου-τε αὐτὸ δεν εινε ιστορικῶς άποδεδειγμένον. Γενικῶς όμως αι γυναίκες τᾶν Πατρῶν είχαν φήμην όρασιον κατά την εποχήν εκείνην. Εινε άναμφισβήτητον όμως ότι ή Δαυηλὶ ήτο ή μεγαλειότερα επαρχιακή προσο-κλητός της Πελοποννήσου, πλουσία, εδεργενική και φιλόδοξος γυναίκα όπως άποδεικνύει ή συνέχευς της ιστορίας αὐτῆς. Οικογένεια άλλως τε μεγάλα και δυ-νατὰ υπήρχον τότε εις διάφορα μέρη της Αυτοκρα-τορίας, εις την Ασία δὲ ιδιαίτερος είχε δημιουργηθῆ μία άριστοκρατία επαρχιακή, ή όποια έδωσεν εις την

Αυτοκρατορίαν όχι μόνον μεγάλους πολιτικούς και στρατηγούς, αλλά και Αυτοκράτορας.

Ανθρώποι της Δανιμίδος έσπευσαν να της δηγηθούν το γεγονός διά τὸ ὅποιον ἐμύλησεν ὀλόκληρος ἡ πόλις. Καὶ ἡ περιέργειά της ἐκινήθη καὶ ἠθέλησε νὰ μάθῃ μὴν της τὰ καθέκαστα. Ἔσπευσε λοιπὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, εὗρηκε τὸν καλόγηρον καὶ τοῦ εἶπε.

— Ἐγὼ ἔχω κάμει τόσας δωρεάς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, εἶμαι ἡ πλέον ταπεινὴ εἰς τὰς λειτουργίας, εἶμαι καὶ ἡ μεγαλειτέρα ἀρχόντισσα τοῦ τόπου, καὶ ὡμῶς ποτὲ δὲν ἐπροσώκωθησθε ὅταν με εἶδες. Καὶ τὸ ἔκαμες εἰς ἕνα ἄλιον σκαλίτην τοῦ στρατηγοῦ.

Ὁ καλόγηρος ἐπανελάθεν εἰς τὴν χίρην τὴν προφητείαν του. Ἐπροσώκωθη καὶ προσεφώνησε τὸν σταυλίτην διότι ὀλίους ἐκείνους σταυλίτης θὰ ἐγίνετο μίαν ἡμέραν βασιλεῦς. Ἀπὸ ἐκείνην τὴν στιγμήν μία ἦτο πλέον ἡ φιλοδοξία τῆς ὀρίμου χήρας· νὰ γνωρίσῃ ἀπὸ κοντὰ τὸν μέλλοντα αὐτοκράτορα. Καὶ ἡ εὐκαιρία δὲν ἤρρηκε νὰ παρουσιασθῇ.

Ὁ Θεοφιλέτης τελειώσας τὴν ὑπηρεσίαν του εἰς τὰς Πάτρας ἐπέστρεφεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἀλλὰ ὁ Βασιλεὺς δὲν τὸν ἠκολούθει εἰς τὴν ἐπιστροφήν. Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἀναχώρησός, μία ἀσθένεια τὸν ἔραφεν εἰς τὸ κορβάτι. Ἀσθενὴς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιχειρήσῃ ταξεῖδι τὸ ὅποιον τότε ἦτο δυσκολότατον εἴτε διὰ ξηρᾶς ἐγίνετο εἴτε διὰ θαλάσσης. Ἐπρεπε νὰ μείνῃ εἰς τὰς Πάτρας ὡς νὰ γίνῃ ἐντελὸς καλά. Καὶ ἡ Δανιμὶς ἐζήτησε καὶ ἐπέτυχεν νὰ τὸν φιλοξενήσῃ καὶ νὰ τὸν νοσηλεύσῃ ἐπὶ ὀλόκληρον τὸν χειμῶνα.

Φυσιᾶ δὲν ὑπῆρχε καλλιήτοτέρα εὐκαιρία διὰ τὴν ἀνάπτυξιν στενωτέρων σχέσεων μεταξύ τῆς πλουσίας κυρίας καὶ τοῦ νεαροῦ τυχοδιώκτου. Ἀλλῆ ἄραγε φιλοδοξία ἔσπαρχε εἰς τὴν προσέγγισιν αὐτῆν τὴν ἀριστοκράτιδα ἐπαρχιώτισσαν, οικονομικοὶ ὑπολογισμοὶ

τῆς μεγάλης ἐκείνης βιομηχανίου, ἢ πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὑπάρχει καὶ ὀλίγη οὐδὰ τοῦ διαβόλου; Ὁ ἐγγονὸς τοῦ Βασιλεῖος, ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος, εἰς τὸν ὅποιον ἀφείλομεν ὀλίγας αὐτὰς τὰς λεπτομερείας, ἄφησε ἕνα ἔλαφρον πέπλον ἐπάνω εἰς τὰς σχέσεις τοῦ ἐνδόξου πάππου του καὶ τῆς ὀρίμου κυρίας.

Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ὁ Βασιλεὺς εὗρισκετο εἰς τὴν ἡλικίαν ἣ ἴσως περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλην ἐμπνέει τὰς γυναῖκας, καὶ ἡ Πατριὴ χίρα εἶχεν ἐπιείδην εἰς τὴν ἡλικίαν κατὰ τὴν ὅποιαν—ὅπως λέγει κάποιος ποιητῆς—ἡ γυναῖκα ἀρχίζει νὰ μετρᾷ τὰς στιγμὰς της μὲ τὸ σταγονόμετρον. Ὁ Βασιλεὺς ἦτο νέος, ἀγαθός, εὐφωστος, κατωμένος διὰ τῶν ἔρωτα. Καὶ ἡ Δανιμὶς εἶχε γεννηθῆ εἰς τὴν πόλιν τῆς ὁποίας αἱ γυναῖκες ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Πανουσιῶν ἀναφέρονται ὡς λατρευομένης ἰδιαίτερος τὴν Ἀφροδίτην, εἶχαν δὲ τὴν τιμὴν νὰ τὰς τραγουδήσῃ ὁ Ἀνακρέων εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ὕμνας του.

Ὅπως δὴποτε ἡ Δανιμὶς παρήγγειλεν εἰς τὸν υἱὸν της Ἰωάννην νὰ σχετισθῇ μὲ τὸν Βασιλεῖον, τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὸν ἀρχοντικὸν της, τὸν ἐπεριποίηθῃ. Ὁ Βασιλεὺς δηγηθῆ ὅτι κατάγεται ἀπὸ τὴν ἠγεμονικὴν οἰκογένειαν τῶν Ἀρσασιδῶν, βασιλέων τῶν Πάρθων, ὅτι ἡ οἰκογένεια αὐτὴ εἶχε μετακινήσει εἰς τὴν Μακεδονίαν ὅπου ἐξελληνίσθη τελείως καὶ ὅτι ὁ πατέρας του εἶχε λάβει σύζυγον μίαν ἀπόγονον τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Ὅλη αὐτὴ ἡ λαμπρὰ καταγωγὴ ἦτον ἀληθινή. Οἱ νεώτεροι ἱστορικοὶ ἀμφιβάλλουν καὶ ἀποφαινοῦνται μᾶλλον ὅτι ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἔκτακτον ἰσχύν τοῦ Βασιλεῖος, ὁ ὁποῖος ἀπὸ νεαρῶς χωρικός της Μακεδονίας κατέβηκεν αὐτοκράτωρ τοῦ μεγαλήτερον τότε θρόνου τῆς γῆς, τοῦ κατεσκευάσθη καὶ αὐτὴ ἡ ἔνδοξη καταγωγὴ, ὅπως ἄλλως τε συμβαίνει συχνότατα εἰς ἀναλόγους περιπτώσεις.

(Ἀκολουθεῖ) P. B. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

καὶ συνέταξε τὸν Κώδικα τῆς Ἀκαδημίας τοῦ ἐνωπύθησαν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1792.

Ἡμιλλῶντο τὰ μέλη τῆς περισσώτερον νὰ ἐργασθῇ πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας καὶ οὕτως τὸ ἐνδιαφέρον τὸν κτηματιῶν καὶ γεωργῶν ἐξεδηλοῦτο ὑπὲρ τοῦ εὐεργετικῶς τοῦτον ἰδρύματος. Διατριβὰ ἀνεγνώσκοντο ἐν τῷ καταστήματι, ὑπομνήματα σχετικά ὑπεβάλλοντο καὶ συχνὰ ἐνένοον συζητήσεις ἀνάλογοι τοῦ σκοποῦ τῆς Ἀκαδημίας.

Προσεπάθησεν ἡ Ἀκαδημία αὐτὴ ἴδᾳ εἰσαγωγῇ τῆν καλλιέργειαν τῶν γεωμήλων, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν διεδόθη. Φαίνεται ὅτι εἶχον τότε ἄλλην φηλίτην περὶ τῶν γεωμήλων πολλοί. Α. Χ. Ἰδοὺ τί γράφει ὁ βιογράφος τοῦ Ἀντωνίου Ζάνου εἰς τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὸ σύγγραμμά του εἰς τὸ ὅποιον παρεπέμψαμεν εἰς τὴν πρῶτην μὲς παραπομπὴν μας. Κατὰ τὴν ἀγρίαν σπουδαίαν, ἦντις κατεμάστιζε τὴν Ἰταλίαν καὶ τόσας ἄλλας εὐφρόους χώρας τῆς Εὐρώπης τῷ 1764, συνέλιξε τὴν ἰδέαν (ὁ Ζάνου) νὰ γράψῃ τὸ ἐγγεγραμμένον εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ τῆς χρήσεως τῶν γεωμήλων, δὴ νὰ ἔχομεν παραγωγὴν τῷ 1767.

Μὲ τὸ πολυμαθὲς βιβλίον αὐτὸ εἶπελε τοὺς κενεδοῦλους πρὸς σκορὰν, ὅπως χρησιμοποιήσῃ ἢ γρήσῃ ἀντὶ αὐτοῦ τὴ ἀρθεσίαν. Πολλοὶ ἐνεκαίεργησαν καὶ δύο ἢ τρία ἔτη καὶ ἦτο καλὴ ἡ συγκομιδὴ. Τάχιστα ἐσέφθησαν ὅτι εἰς χώραν ὅπου φέρονται σιτηρὰ καὶ ὄμοιος ἀρθεσίαν δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ καταφρονῶμεν εἰς τρωτὴν κερουμένην ὑπὸ τὴν γῆν. Ἄς ἀφήσομεν τὰ γεωμήλα διὰ τὰ ψυχρὰ βόρεια μέρη καὶ ἡμεῖς οἱ γεννηθέντες ὑπὸ εὐεργετικῶν οὐρανῶν, ὡς ἐξαρισθηθῶμεν ἀπὸ τὰ δῶρα ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἡ εὐλογία γῆς μὴς παράγει.

Ἡ Ἀκαδημία ἔκαμε ὅμοια ἐπιτυχεῖς δοκιμὰς, ἐδώκεν ἐντολήν τῷ κίνουσι Σάββα Ἀννίω νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν δοκιμὴν καὶ νὰ γράψῃ εἰς τὴν δημοτικὴν γλῶσσῶν ὁδηγίαν περὶ τῆς καλλιέργειας τῆς χρήσεως τῆς πατάρας.

Δυστυχῶς, ὡς εἶπομεν, δὲν διεδόθη ἀφοῦ τὸ 1800 ἦτο ἄγνωστος εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ τὴν διέδοξεν τὸ πρῶτον ὁ Νικόλαος Ἀρλιώτης ὡς εἶπομεν εἰς ἄλλο σημειώματι (α) Ἐπιμελήθη τῆς ἐπεκρίσεως τῶν φυτειῶν τῶν ἐλαίων καὶ καστανεῶν, συνέσθησε τὴν συλλογὴν τῶν σιτηνῶν καὶ ἐμρίμνησε περὶ τῆς ἀναδοκούσεως τῶν ὀρέων. Εἰσήγαγε τὸ εἶδος τοῦ σίτου ὅστις ἔχει ἰδιαίτουσας μνείας διαφορὰν καὶ ὀνομάζεται «θαῦμα» ἢ «Ἀφρονίας», καὶ φέρει σύνθετον τὸν σίτην καὶ παρὰ Γάλλους φέρεται τὸ ὄνομα Μπλε ντε μορὰλ ἢ Ντ' αὐποντάης.

Τὸ πρῶτον τὸ ἐμρίμνησεν πρὸς δοκιμὴν ὁ Εὐάγγελος Κουδοῦρης ἐν Πεσῶδας καὶ ἔπειτα ἐκαλλιέργηθη εἰς τὸν ἀκαδημαϊκὸν κήπον, τὸν κείμενον ἐν Κοντάβῳ. Ἡ Ἀκαδημία ἠθέλησε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν καλλιέργειαν τῶν φρυτῶν, τὰ ὅποια ὁ ἀειμνηστος Μαρτίνος Χαρθούρης ἐκαλλιέργει καὶ εὐδοκίμησεν.

Ὁ ἐν Κοντάβῳ εὐριστῶν κήπος ἐχρησίμωσεν καὶ ὡς φυτεῖον καὶ δοκιμασιῶν μεθόδων καλλιέργειας καὶ σπορῶν.

Μετεξετίθη ἡ Ἀκαδημία ὡς φυτεῖον τῶν κημῶτων τῆν Ἀμερικανικῶν Ἀρκούρ τὴν γνωστὴν μὲ τὸ ὄνομα Ἀθάνατοι.

(Ἐπεται τὸ τέλος) ΣΠΥΡ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

α) Προβλ. τὰ πρῶτα ἐν Ἑλλάδι φυτεθέντα γεώμηλα ἐν τῷ περιοδικῷ Φύσει Ἀθηνῶν ἔτος 24ον, 1914 τεῦχος 18.

Η ΓΕΩΡΓΙΑ ΕΝ ΕΠΤΑΝΗΣΩΙ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑΣ ΑΙΩΝΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΙΑΙ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους οἱ λόγιοι, ἐρασιμόνες, οἱ καλλιτέχναι ἔδιδον μεγάλην σημασίαν εἰς τὰς Ἀκαδημίας, εἶχον, οὕτως εἰπεῖν, ψυχῶσαν διὰ τοιαῦτα ἰδρύματα.

Ἡ Βενετία λόγῳ χάριν εἶχε 43. Συνεπῶς καὶ αἱ Ἑλλάσθου, ὡς ἐνετικῆς ἐπαρχίαι, ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν συμῶν, ἰδίως ἡ προτείνουσα νῆσος, ἡ Κέρκυρα, ἦτις εἶχεν ἰδρύσει τέσσαρες φιλολογικὰς καὶ ἡ Ζάκυνθος μία. Ἡ προακτὴ Κεφαλληνία ἴδρυσεν μίαν, ἀλλὰ μίαν ἀφείλομεν Ἀκαδημίαν τῆς Γεωργίας καὶ τῆς ἀγροτικῆς Οἰκονομίας.

Σημειωτέον ὅτι ἡ Ἑνετία τῷ 1762 εἶχεν ἰδρύσει Γεωργικὴν Ἀκαδημίαν ἦτις ἐφάρη σπουδαιότητα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας καὶ γεωπονίας. Ἡ ἀκαδημία αὕτη ἐλήφθη ὡς δείγμα ἄλλων ἀκαδημιῶν, αἱ

ὅποια ἰδρύθησαν εἰς ἄλλας ἐνετικὰς πόλεις. Ἰδὸν ὁ Προβλεπτός Κεφαλήν Ἀγγελος Μ. Τζωρτζῆς τὴν εἰς πολλὰς ἐνετικὰς χώρας ἰδρῶν γεωργικῶν Ἀκαδημιῶν ἐξέφρασε τὴν γνώμην του εἰς ἐγκυρίτους Κεφαλήνας ὅτινας τὴν ἠσπασθῶσαν ἄμεινος, ἰδίως οἱ περιφημοὶ ἱατροὶ Ἀγγελος Τσουλάτης καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φραγκίσκος, ὅτινες μάλιστα δύνανται νὰ θεωρηθῶν καὶ ἰδρυταί.

Ἰδρύθη ἐν Ἀργοστολίῳ τῷ 1791 καὶ τῇ 13 Αὐγούστου ἰδίου ἔτους 1791, ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Ἑνετικῆς Γερουσίας, ἦτις ἐθέσπισε καὶ ἐτήσιν χορηγήσαν ἐκ δουράτων 150. Οἱ ἔστροφος Χουδᾶς, Μ. Μεροζιάς, Λυβέας, Σ. Ἄννης, Δημ. Πινιατόρος, Α. Πήλικας, Β. Καρίδης, Α. Κασούσης, Κιν. Μιλιαρέσης Ἰωάννης Κρασσᾶς ἀνεργασθῶσαν δὲ ὁ Χουδᾶς καὶ ὁ Μεροζιάς διετέλεσαν προτάσεις. Ὁ Ἀγγελος Τσουλάτης γραμματεὺς ὢν, ἐξεφώνησε καὶ τὸν ἐναρκτήριον λόγον

ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΟΡΑΤΙΟΥ ΦΛΑΚΚΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Ὁ Ὀρφεὺς ἱερὸς διεμνησθῆς τῶν θεῶν ἄλλαξε τῆς καταστροφῆς καὶ τὴν ἀπείσιαν τροφὴ τῶν ἀγρίων ἀνθρώπων. Γιὰ τοῦτο εἶπαν πῶς ἡμέτεροι εἰς τίγρεις καὶ τ' ἄγρια λιοντάρια. Καὶ ὁ Ἀμφίον τοῦ ἔκτισε τὸ πῆγος τῶν Θηβῶν, λένε πῶς κινούσε τοὺς βράχους μὲ τὸν ἦχον τῆς λύρας του καὶ τοὺς ὀδηγούσε ὅπου ἠθέλε μὲ τὸ μέλιον τραγουδοῦν του. Ἄλλη φορὰ ἡ σφίρα ἦταν αὕτη; Νὰ χωρίζουν τὰ γενεὰ συμπερόντα ἀπὸ πᾶ ἰδιαιτέρα, τὰ ἱερά, ἀπὸ τὰ ἄλλα, νὰ ἐμποδίσουν τοὺς ἀθεβασίους γάμους, νὰ δώσουν διακατάματα στοὺς παντρευμένους, ἴδᾳ χτίσουν πόλεις, νὰ χαράξουν νόμους σὲ ἀνάδεια. Ἐτοί ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα ἦλθαν στοὺς θεῖους ποιητὰς καὶ στοὺς στίχους τους. Ἐπει' αὐτοὺς, ὁ ἔξοχος Ὀμηρος καὶ ὁ Τυρταῖος ἔδωκε θάλασσαν μὲ τὰ ποιήματά του στὴ ψυχὴ τῶν ἀλλήλων, στὸν πόλεμον. Τὰ μονεῖα μολούσαν μὲ στίχους ὅπως καὶ ὁ δρόμος τῆς ζωῆς, καὶ ἡ βασιλικὴ χάρις ἐξαγοράσθη μὲ τῆς μελωδίας τῶν Περίων καὶ γέννησαν τὰ θεατρικὰ θεήματα, ποὺ ἦταν τὸ τέλος κοινωτικῆς ἐργασίας.

Μὴ ντρέπεσαι λοιπὸν τὴ Μοῦσα ποὺ με δεξιότητά σου κλαίει τὴ λύρα καὶ τὸν τραγουδιστὴ Ἀπόλλωνα.

Σιζήτησαν ἂν ἕνα καλὸ ποίημα γίνεκε φυσικὰ ἢ μὲ τὴν τέχνη. Ἐγὼ βλέπω πῶς δὲ γίνεται τίποτα μονάχα μὲ τὴ μελέτη, καθὼς ἐπίσης δὲν μεταφέρει τίποτα τὸ πρῶτονχο μυαλό. Τόσο τὸ ἕνα πράγμα ζήρει τὴν βούλησιν τοῦ ἄλλου καὶ βοηθεῖντα φιλικά. Κείνος ποὺ θέλει νὰ φθάσῃ στὸν ἀρχιμῆνον του σκοπὸ σὸ τρέξιμο ὑπόφερε καὶ ἔκαμε πολλὰ ζῆμα ἦταν παιδί. Ἰδρωσε καὶ γρούσε ὁ παίχτης κινῶσας ποὺ τραγουδοῦσαι τῆς γιορτῆς τῶν Πυθίων πήρε πρῶτα μαθηματικὰ καὶ φοβήθηκε ἕνα δάσκαλο. Τώρα φθίνει νὰ πῆς «εἰς συντέτο ποιήματα θαυμάσια». Νὰ πιάσῃ ψῶρα τὸν τελευτάγο. Εἶνε τροπὴ γιὰ μένα νὰ μένω πίσω καὶ νὰ δυολογῶ μὲ ἀφείλει πῶς δὲν ξέρω, δὲν ξυθα.

Σὰν τὸν τελειὴ ποὺ μαζεύει τὸν κόσμο μπρός σὲ ἐμπορεύματα γιὰ ποίημα, προσκαλεῖ τοὺς κόλακες νὰ τρέξουν σὸ κέρδος ἕνας ποιητῆς πλουσίας σὲ χτήματα καὶ σὲ χόρματα ποὺ δίνουν ὀφέλεια. Ἄν ἔπειτα μπορεῖ νὰ δώσῃ ἕνα τραπέζι πολυτέλεστο, ἢ ἀσφάλεια σ' ἕνα φταγὸ, καὶ νὰ σώσῃ ἐκείνον ποὺ εἶνε υπερεθιμένος μ' ἐνοχλητικὰς δίκας, δὲν θὰ θαυμάσω, ἂν ἐπὶ τὴν οὐμὴν καταλάβῃ νὰ ξεχωρίσῃ τὸν ψευτο φίλο ἀπὸ τὸν ἀληθινὸ. Σὺ μ' ἂν ἔδωσες καὶ ἂν θέλεις νὰ δώσης

καὶ σὲ πρὸς αὐτὸν φιλεῖται καὶ τὸν ὀδηγήσει γεμῶτος
 καρὰ ὑπὸ στήθεσσι δικαίους σου. Πραγματικῶς
 θὰ φρονεῖς ἀγαθῶς, καὶ, «λείπει». Ὁ ἀρχὸς σ'
 αὐτοὺς τοὺς στίχους. Ἀκούει ἀπὸ τὰ μάτια του θὰ πέ-
 σσει φιλικὰ δάκρυα. Θὰ φρονεῖ θὰ χυθήσῃ τὰ πό-
 δια στῆ γῆ. Ὅπως κ' ἐκεῖνοι ποὺ κλαίει σὲ μιὰ κηδεία.
 Ἐπειδὴ πληθύνονται λέει καὶ κἀνοὺς περιστερῶν ἀπὸ
 κίονες ποὺ εἶνε λυπημένοι κατὰ καρδίαν. Τὸ ἴδιο καὶ
 κίονες ποὺ εἰρωνεύεται, κάνει πὸς συγκινεῖται πὸ
 τὸν ἀπὸ ἓνα ποὺ ἐπιδοκιμασε ἐλιγμονά. Οἱ βασιλεῖ-
 δες λένε πὸς ἐξέτασαν τὸν ἄνθρωπο, ἂν ἦταν ἀξίος τῆς
 φιλίας τους μεθόνας τον. Ἄν κίονες στίχους, καὶ προ-
 σέχει καὶ μὴ σὲ γελῶν κ' ἡγάγε, ποὺ κούθονται σὲ
 δέξαι ἀλεπούς. Ἄμην διαβάσετε κατὰ σὸν ἔλεγε, ἀδι-
 ὄρησε κείνο καὶ ἄλλο. Ἄν λέγατε πὸς δὲν μπο-
 ροῦσατε νὰ κἀμετε καλύτερα, γιατί δοκιμάσατε ἀνώ-
 φελὰ καὶ τρεῖς φορές, διάταξε νὰ σβύσει καὶ νὰ ἐπι-
 ναγοῦσατε τοὺς κοκορομασίμενους στίχους. Ἄν
 προσπαθούσατε νὰ ὑπερσπασίσατε ἓνα λάθος πρὸς τὰ τὸ
 διορθώσατε, δὲν ἔλεγε οὔτε μιὰ λέξη περισσότερη, καὶ
 δὲν κοπίαζε ἀνώφελα γιὰ νὰ σὰς κἀμῃ καὶ μὴ ἀγαπᾶτε
 τὸν ἐκαστὸν σὰς γιὰ ὅτι εἶνε δικὸς σας, μόνος δὲν ἔστιν ἂν
 τίποτα. Ὁ κἀνὸς καὶ φρόνιμος ἄνθρωπος θὰ ἐπινοή-
 σῃ τοὺς ἀδυνάτους στίχους. Ὁ ἀποδοκιμασὴ τοὺς
 γυμνασμένους ἀπὸ κάθε σχολῆς. Θὰ χροιάξῃ ἓνα κἀνὸς
 σημαδὶ μετὰ τὴν πένητι του σπῆς ἀνοικίους. Θὰ κἀμῃ
 τὰ περιττὰ λόγια. Ὁ ἀγαθὸς καὶ δόσιον σαφῆματα
 σπῆς στίχους ποὺ δὲν καταλαβήσονται εἰκόλια. Θὰ ἀ-
 ποδοκιμασὴ ὅτι ἔχει δύο σημασίες, θὰ δεῖξῃ ὅτι πρὸς
 σπῆ κ' ἀλλόθεν. Θὰ κἀμῃ Ἄριστοτατος. Δὲν θὰ τῆ
 «Γιατὶ ἐγὼ νὰ προσβάλλω ἓνα φίλο γιὰ τι πιστεύω πρὸς
 ματὰ... Ἀπὸ τὰ μικροπράγματα θὰ σπῆσιν σὲ πο-
 δῶρα καὶ ἐκείνου ποὺ θὰ γελᾶται μιὰ φράση, ὅ κἀνὸς
 καὶ πρὸ θὰ δεχθῆ μετὰ τὸτο ἄσχημο.

Κεῖνοι ποὺ ἔχουν μικρὸ φοβήματα νὰ ἐγγίσουν ἓνα
 μικρὸ πειρητὴ γιὰ τὸν ἀποφραγμὸν σὺν νὰ εἶχε ψῆφα
 ἢ ἕκρο ἢ τρεῖλα, καὶ σὺν νὰ τὸν κἀπεδῶσαν μετὰ τὸ
 ἄρ-
 κτιος θυμομένη. Τὸ παιδιὰ τῆς περιούσια καὶ τὸν ἀ-
 κολούθων. Ἐνῶ αὐτὸς φρονεῖ στίχους καὶ περὶ αὐτῆ
 στήν πλῆξ ἂν λέει σ' ἓνα πηγάδι ἢ σὲ κἀνὸς λάκκο.
 σὺν ἓνα κἀνὸς ποὺ πρῶσαε σπῆς κἀνὸς ποὺ θὰ φρο-
 ναε ποὺ αὐτὸν ὄρα «Εἰ ποὺ κἀνὸς βοήθησε μετὰ κἀνὸς δὲν
 φρονεῖται νὰ τὸν βγάλλῃ. Ἄν κἀνὸς σκεφτόσανε νὰ
 τὸν βοηθήσῃ καὶ νὰ τοὺ κἀβάσῃ ἓνα σπῆσι, θὰ τοὺ
 κἀνὸς σπῆσι. Καὶ θὰ διανοηθῆ τὸ θάνατο τοῦ Σακελοῦ
 ἔλεγε. Ποὺ ἔλεγε εἰς ἔπειτα ἐπιτήδεος, καὶ ἴσθ δὲν θε-
 λουμῆ. Ἐνῶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς θέλει νὰ πιστεύεται γιὰ
 ἀθάνατος σὺν θεοῦ, κἀνὸς μετὰ φυχροῦτητα στήν ἔπειτα
 τὴν φρονιμαμένη. Ἄς ἔχῃ, ὅτι κοπιᾶτε κἀνὸς τὸν διεπί-
 στω, νὰ πεθάνουν ὅπως θέλουν. Κεῖνος ποὺ σπῆσι ἓνα,
 ἔνθ κείνος ποὺ σπῆσεται δὲν θέλει, τοὺ κἀνὸς τὸ ἴδιο,
 σπῆ καὶ τὸν σπῆσῃ. Καὶ δὲν πῶκαμε μιὰ φράση. Ἄν
 τῆξ καὶ σπῆθῃ, δὲν θὰ γείνη ἀνθρώπος λογικός, οὔτε
 θ' ἀφήσῃ τὴν ἀγάπην ποὺ ἔχει σ' ἓνα δοξασιμένον θάνα-
 το. Καὶ δὲν μπορεῖ νὰ κἀνὸς κἀνὸς κἀνὸς γιὰ
 κἀνὸς κἀνὸς στίχους (κἀνὸς). Ἦ γιατί ἀσέβησε στὰ
 κἀνὸς τὸν προφῶνον του, ἢ γιατί πρόσβαλε καὶ βε-
 δήμωσε ἓνα μέρος ἀγαθῶνον ἀπὸ ἀποστολέου. Ὅποια
 ἀπῆσῃ εἶνε φρενὸς καὶ σὺν τὴν ἀρχὴν ποὺ κἀνὸς
 νὰ σπῆσῃ τὰ σπῆσῃ τοῦ κἀνὸς τῆς, διαχέει ἀνοικί-
 ματους καὶ σπῆσῃ, διαβάσοντας τοὺς στίχους του.
 Ἀλλὰ κείνου ποὺ γράφονται τὸν κἀνὸς καὶ τὸν

βασανίζει μετὰ τὰ διάβασαι σὺν τὴν δέελλα ποὺ δὲν ἀ-
 φήρει τὸ δέμα, ἂν δὲν εἶνε γεμῆτη σπῆσι.
 (Ἀπὸ τὸ Ἰαννινὸ)

MARIETINA E. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ἄπὸ τὸ Μακεδονικὸ Μετωπο

ΤΟ ΣΚΡΑ

Εἶνε δύσκολοι νὰ ἐξηγηθῆ ἂν τὸ Σκρά εἶνε πλασμέ-
 τον τοιοῦτον γιὰ νὰ προσέξῃ τὴν φρίκην εἰς τὸν ἐπι-
 σκέπτην ἢ προσέλαβε τὴν ὄψην ἢν ἔχει κατὰ τὸν ἀρ-
 λήξοντα ἄλλητον εἰσέτι ἐνοσίχθονα πόλεμον. Ἀμφότε-
 ρα ὅμως δύνανται τὶς νὰ τὰ παραδεχθῆ. Ἡ φρονιὰ του
 διάπλασις εἶνε τοιαύτη, ὥστε καὶ πρὸ τοῦ πολέμου νὰ
 δικαιοσύνηται τὸ ἀσπῆμα τοῦ φρόν καὶ τῆς φρονιά-
 σως, οὗ ἦτο πρόβενος ἢ θεὰ του. Λογικῶς ἀπειράρηθ
 κἀνὸς οἰοιαζόντες πρὸς πύργους ἐνετικῶν φρουριῶν ἀ-
 ποτελοῦσι τὴν δὴν πολυθρόνητον ὀροσειῶν τοῦ
 Σκρά. Στρατὸς εὐρωαζόμενος ἐν αὐτῷ καὶ χρησιμοποι-
 ῶν καταλήξοντα τὸ ἔδαφος ἀμφῶν τὰ τελεῖσθαι καὶ
 ἀποτελεσματοπῶτα σὺν μηχανημάτων κἀνὸς κατασφρα-
 γικῶν μέσων, ἔστιν ἐπὶ κἀνὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰρηνη-
 τα.

Τὴν φυσικὴν τοῦ Σκρά διάπλασιν ἔλαβε καὶ συνε-
 πλῆσσαν ἢ τέχνην τοῦ Γερμανοῦ μηχανικοῦ Ντελι-
 γκέν. Ὁ δαμιόνος σπῆς μηχανικῶν ἀναλήθων τὴν ὀρῶ
 ὀσων τῆς ὀροσειῶς κατέστησεν ταύτην δεύτερον Βερ-
 δέν. Κτεσκεῖσας τελεῖσθαι δὴντων συγκοινωνίας ἀ-
 ριστον. Εἰς κάθε θῆμα συναντᾶ κατὰ τὴν τηλεφω-
 νικῆς γραμμῆς μεθ' ὧν ἀνεβῆσαν τὰ ἐπιπέδια ἐνδοκατῆ-
 ματὰ τὸν Γερμανοβουλγαρικῶν, ἄπῃ ἐλάσσω διαφε-
 ρουσι τὸν σαλονῶν μας. Ἐν γένει, ὅτι ἢ φρῆσι, προσέ-
 λειψε τοῦτο τὸ ἀνεπλήρωσεν ἢ τέχνην τοῦ Ντελιγκέν.

Τὸ ἔδαφος εἶνε ἀπεξελικόμενον δένδρα, θάμνοι ἐν μέ-
 σει δὲ καὶ χλιθὴ δὲν φαίνονται ὄχι διότι ἐξ ἀρχῆς δὲν
 ὑπῆρχον ἀλλὰ διότι τὸ κατέσπασαν αἱ ἀπῆρτες τὸν
 τηλεβόλων βολαί. Ἄνὰ δύο τοῖα μέτρα αἱ ὀδοὶς
 τῶν 42 ἔχουσαν ἀφῆσι ἰχνη ἀνεξέλεπτα διότι κἀνὸς
 ἐπὶ τῆς γῆς ἦνοιον λάκκους κἀνὸς τεσσάρων
 μέτρων περίπου διαμέτρου.

Ὁ σπῆσῃς ὡσάν νὰ ἐνδιημῆται καὶ νὰ συνησθῆ-
 νεται τὴν μεγάλην καταστροφήν ποὺ ἔγινεν ἐκεῖ ἐπά-
 νω εἶνε πάντοτε σχεδὸν νεφελώδης καὶ ἔσπατ ἀνὸς κἀ-
 νὸς εἰς κἀνὸς εἰς δάκρυα μετὰ τὰ ὅποια δροσίζει τὰ
 κἀνὸς τὸν ἀνθρώπον, ὅστινες μετὰ σπῆσῃσιν καὶ
 ἰσοσιμῶν ἀντάξιον τῆς Ἑλληνικῆς παρῶδος προ-
 ἔσαντες τὰ σπῆσῃ των εἰς τοὺς λόκους τῆς Βαλκανικῆς
 ἀπάθισαν αὐτοὺς εἰς τὴν πάλαιαν τὸν φρενὸν ἐξ ἢς
 ἐξῶθησαν.

Αἱ ἀσπῆσῃς διασχίζουσαι ἀκανόνιστος τὸν ὀρα-
 νῶν, ὡσπερ ποδοβῆσι χρησιμοποιοῦμενα ποὺ τῆς δρῶ-
 σως τοῦ πυροβολικοῦ, ὑποχωροῦσιν ἀφήνωσιν τὴν
 δρῶσιν εἰς τὸν κεραιῶν, ὅστις ἐν τῆ ἀπόσει του γίνε-
 ται πρόβενος μῆς ἀλλοτάτων βροντῆς, μῆς ἐξοφω-
 νικῆς καὶ καταγῶδους βροντῆς ποὺ νομίζει κἀνὸς ὅτι
 τὰ τηλεβόλα τῶν 42 ἐπαράσσαντα ἐπ' αὐτῶν τὸν ἐξη-
 γῶνσαν νὰ ἀγοσῆσῃ τὸν κρότον των.

Τὰ πούλαμα δὲν φρενῶν, ὡς συμβαίνει ἀλλαγῶν,
 λόγῳ ἐπιχειμένης κατανοῆδος ἀλλὰ ἀφῆσι καὶ ἀμεί-
 ωσι κἀνὸς διότι ἔχουσι σπῆσῃσι ἀπὸ καταγῶδους
 ποὺν τρομοεστῆρας.

Ἀπὸ ορχοῦλας εἰς ορχοῦλαν ἀνηγοῦσιν αἱ πένδιμα

τοῦ Γαῖωνη κροῦμοι μαρτυροῦντες τὸ μέγεθος τῆς
 συμφορᾶς καὶ τὸ ἀλληλοφάγονα τῶν διαμαχομένων
 καὶ θηριονίτες τὸν πρόφωρον θάνατον τόσον πλῆθρα
 κἀνὸς, ὅτινα καὶ νεκροὶ ἀκόμη ἐκτελοῦσι τὸ ἴσαστον

κἀνὸς πρὸς τὴν πατρίδ ἀχορημαίνοντες ὡς προκά-
 ληψε εἰς τὴν παραμεθῶρον γραμμὴν μας τῆς ἀπὸ
 Γευγελῆς μέχρι καὶ πέρας τοῦ ὄρους Τζέννας.
 Ἀθήνας Π. Π.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΗΣ

Στὸ ἀνοῖγμα τῆς ταβέρνας φάνηκε ἓνας πλανόδιος
 μουσικῶς μετὰ τὸ βιολί. Καὶ κἀνὸς τὸν ἓνα κοριτσάκι ὡς
 κροῦ κοριτσῶν ἐπιτροπολοῦσαν. Ἡ κἀνὸς ἐφῆρνετο
 δώδεκα χρόνων ποὺ ἔπαιζε κἀνὸς. Τὸ γαλῶν τὸν μα-
 τῶν του, κἀνὸς, γεμῶτος ἀκούραστη φρονία, καὶ γε-
 στοὶ σὲ αἰῶνα κἀνὸς ζωῆς, κἀνὸς ἓνα δολοφῶνα μέ-
 λων ποὺ θὰ ἀνῆλθε σπῆς - σπῆς, γεμῶτος ὄραμα, καὶ δόξῃ
 καὶ φρῆμ καὶ πλοῦτον ἀκόμη.

Ἡ ἴδια ἢ ζωὴ τὰ μάτια καὶ ἢ κἀνὸς τῆς μικρᾶς
 ἐκείνης μετὰ τὴν κἀνὸς. Ἦταν ἀδύνατο νὰ μὴ νεκρο-
 θεῖ κἀνὸς ἀπὸ τῆς γοητείας τους.

Ὁ φίλος μου σταμάτησε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμήν τὸ
 βλεῖναι ὄραμα τῆς τῆς κἀνὸς γιὰ πολλὰ ὄρα μετὰ συμ-
 πάθεια, μετὰ ἐξαιρετικῆς συμπάθειας, καὶ ὕστερα εἶπε

— Κοριτσάκο παιδί.

— Τίποτα ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ βλέπῃς τῆς μικρῆς κἀνὸς
 πορεῖ νὰ σοὺ δεῖξῃ τὸ γλῆγορον θάνατο. Μέσα στὰ
 μάτια τῆς εἶνε γραμμένη ἢ ἴδια ἢ μοῖρα τῆς.

— Ἀλλὰ, τὰ μάτια αὐτὰ, τὰ κἀνὸς ἀπὸ τῆς ζωῆς
 τῆς ἐξελικόμενα ἀπὸ φρῆς; Τὰ μάτια αὐτὰ ποὺ προφῆ-
 τεῖσαν ἓνα ὄραμα τῶν ἀδύνατων εἶνε νὰ γέροσιν καὶ νὰ
 πεθάνουν. . .

— Ὅχι κἀνὸς θραυστὰ δὲν θὰ τῆ δοῦμε πᾶ νὰ
 φωνῆ σπῆσῃσῃ ἀπὸ τὴν κἀνὸς τῆς. Τὰ μάτια τῆς
 κἀνὸς τὸν θάνατον ὅπως καὶ στῆ μικρῆ μετὰ Ἄνθης.
 Τὸ πλανόδιον δύο ἄνθρωποι τῆς ἐκτέλεσι κἀνὸς πε-
 ναχτοὶ βλάς τῆς ἐποχῆς καὶ ὁ φίλος μου ἐξακολού-
 θησε.

— Ἦταν ἓνα μικρὸν πλασματάκι σὺν κ' αὐτὸ ἀ-
 κροῦδὸς ἐδῶ. Τὴν γροσῆσα γιὰ μιὰ πρώτη φορά, σὲ
 μιὰ ἐκδομῆ πέρας, ἔξω στὸν Χαλάντρι. Εἴμαστε μιὰ
 μεγάλη πρῶτα ἀπὸ φρῆς τὸν δύο φρῶν. . . Καὶ μαζὶ
 καὶ μερῶς μητέρες. Ἡ Ἄνθῃ ἀποτελοῦσε τὸ μικ-
 ρότερον ζωντανὸ σπῆσι τῆς ἐκδομῆς. Ἦταν τοσο-
 διάστονο σπῆσῃσῃ, σὺν ποῦλ. Τὰ μάτια τῆς τρεβῆ
 ἔξω ὄρα τὴν προσοχῆν. Μὰ καὶ τὸ ὄρα τῆς ἦταν κἀ-
 νὸς ἀουλιχτο. Εἶχε μῆος τῆς τὸ ἀετιοῦσῃ τῆς νεότη-
 τος παντοσεῖου. Ἡ ζωὴ πλημμυροῦσε στὰ μάτια τῆς
 τὴν ἐπέλε, τὴν τρομνοῦσε, τὴν ἐστενοχῶρει ἀπὸ τὴν
 πληθῶρα των καὶ τὴν ἀνάγκη σὲ μιὰ ἀτέλειαν κἀ-
 νὸς. Ἡ προσμῆκα, ἦταν γι' αὐτὴν ἢ ἀσφαλιστικῆ
 δικαίτης. Ἦταν ἢ ἐξῆσῃσι. Ἀλλοῖωτικα θῆσασα
 ἀπὸ τὴν πληθῶρα τῆς ζωῆς. . .

Ὁ δύο μουσικῶ ἐξακολούθουσαν νὰ σκορπίζον τῆς
 κἀνὸς νότες τοῦ παιξίματος των. Τὰ μάτια τοῦ μ-
 σῶν ἀνομιῆ καὶ ἐβγαίε φλόγες. Ἡ φρῆξ τῶν θεγῶ-
 νων ἐγέμωε δὲ τὸ ὄραμα τῆς ταβέρνας καὶ οἱ νότες
 ἔβγαιαν ἀπὸ κἀνὸς ὅτι σὺν ἀσθησις ἦσαν, ἀλλὰ σὺν αἱ-

σθησις θερμοῦτος. Ἦταν σὺν νὰ ξεγελῆσε ὁ χει-
 μαρὸς τῆς πυρκαϊᾶς ἀπὸ τὰ μάτια καὶ νὰ ἐκκῆρε τὸ
 μικρὸ σωματάκι τοῦ κοριτσῶν, τὴν κἀνὸς, τοὺς ἢ-
 γους καὶ ὄλο τὸ δοματίο. Ὁ φίλος μου ἐξακολού-
 θησε.

— Τὸ ἴδιο ἀκροῦδὸς καὶ ἢ Ἄνθῃ. Θυμοῦμα ἐκείνη
 τὴν ἐξαιρετικῆ γοητεία ποὺ ἐδοκιμάσατε ὄρα μας.
 Ἦταν κἀνὸς δυσκολοπερίγραπτο. Ἔτσι νὰ. . . Στὸ
 τέλος εἴμαστε ὄρα μεθῆσῃσῃ ἀπὸ ἐλπίδα, ἀπὸ ζωῆ,
 ἀπὸ φρῆς.

Κἀνὸς φωνάζει :

— Ἄνθῃ, ποτὲ δὲν θὰ πεθάνεις.

Καὶ κἀνὸς μετὰ τὴν ἴδια πελοῦθησι, εἶπε.

— Ναι, τὸ ἔξω, ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ πεθάνω.

Καὶ ὄρα ὅπως πέθανε. Πᾶνε κἀνὸς εἰκοσάρη μέρες
 πῶρα. Ὅταν ὁ ἀδελφός μου στὸ τραπέζι, μετὰ μιὰ ἀδει-
 ἔκδομῆς μας στὸ Χαλάντρι, μετὰ τὰ γαλῶνα μάτια,
 πέθανε τὸ κοριτσάκο τὸ κοριτσῶν φρενῶν. Ἐντὸς κορι-
 τῶν δώδεκα χρόνων μετὰ τὰ μάτια τῆς Ἄνθῆς, καὶ νὰ
 πεθάνει φρενῶν. . .

— Ἀδύνατον, φωνάζαμε ὄρα μας.

Καὶ ὄρα ἔτσι ἦταν φρενῶν ἢ ἀπὸ μαρμαρὸν πέ-
 θανε ἀπὸ τῆς δύναμις τῆς ζωῆς τῶν ματιῶν της. Κἀνὸς
 γρατῶς, φίλος μου, ποὺ παρεστῆσε σπῆς ἀροῦσῃσῃ
 τῆς Ἄνθῆς, ποὺ ἔλεγε πὸς ὄρα τὸ σπῆσι τῆς ἐξασθέ-
 νησε καὶ ἐξαλλοῦσῃ, τόση τὰ μάτια τῆς δυναμῶσαν
 σὲ φλόγα καὶ οὐροῦσαν τῆς ζωῆς. Τῆς τελευταῖες μέ-
 ρες, δὲν εἶχαν μείνει τίποτα ἄλλο παρὰ μόνον τὰ δύο
 τῆς μάτια. Στεγνότερῶν ἀδύνατο πᾶ νὰ τὰ ἀνῆρῶσει
 κἀνὸς.

Τόση τὸ τραγοῦδὸ τὸν πλυνθῶνον μουσικῶν εἶχε
 σταματήσει. Ἡ μικρῶ μετὰ τὴν κἀνὸς, ἐβγαίε κἀνὸς
 πιετῆ ἀπὸ τὴν ποδιὰ τῆς, καὶ ποῖν προσοχῆσι σπῆ-
 ἦθε μετὰ σπῆσῃ ὀρχοῦσῃ: τὰ μάτια τῆς στὸ σπῆσι
 τοῦ δοματίου. Ὑστερα προσοχῆσι πρὸς τὸν κἀνὸς.
 Καὶ δὲν ἔλεγε μιὰ λέξη, μόνον κἀνὸς τὸν κἀνὸς ἓνα
 στὰ μάτια.

Ὅταν ἔφθασε μπροστὰ μας, καὶ σπῆσῃ τῆς γλῶσσῃ
 σπῆσι τῶν ματιῶν τῆς ἀπῶμας, ἔπῆσῃ τῆς πεν-
 πῆρα μας, εἶδῃ τὸ φίλο μου νὰ τραβῆται σὺν ἀπὸ κἀ-
 νὸς ὄραμα καὶ νὰ σπῆσῃ στὸ τραπέζι. Ὑστε-
 ρα ὄρα ἢ μικρῶ τρεβῆσε εἰς τὰ ἀδελφῶνικῶ ΝΗΛΛ
 ὄρα ὄρα ἢ μικρῶ τρεβῆσε στὰ ἄλλα τραπέζια, εἶπε :

— Ἀντίρροπα τὰ ἴδια τὰ μάτια τῆς Ἄνθῆς. Μπο-
 ρεῖ μάλιστα νὰ εἶνε καὶ ἢ ἴδια. Πῶς ἔρεται. Ἡ ἴδια
 φλόγα, ἢ ἴδια πυρκαϊᾶ, καὶ στὸ βέδων γιὰ μένα, ὁ ἴδι-
 ος ὁ γλῆγορος καὶ ὄραμα, ἀπὸ μαρμαρὸν ἢ ἀπὸ φρε-
 νῶν.

αι, θάνατος. Τὰ ἴδια μῦθα ποῦ θὰ σκοτώσουν ποῦ λήρησα τὸ ἄλλο δῶμα.»

Κεῖνη τὴ βραδεὶά ἀφίσαμε μὰ θρα ἀχίτερα τὴν φάβρανα. Ἐρχοῦσατε ἄνω τσικτὰ ἀπὸ τότε κάθε βράδι, γιὰ νὰ ἀντιγράψουμε τὰ μῦθα τῆς κωνούργας Ἀνθῆς—τὴν εἶχαμε βαρτίσει Ἀνθῆ—καὶ γιὰ νὰ βεβαιωθῶμε πὸς δὲν εἶχε πεθάνει ἀκόμη. Καὶ ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τῶν ματιῶν τῆς, ὁ φίλος μου καὶ γὰρ, εἶχαμε γίνει ἄλλοι καὶ ἄνθρωποι. Ἐνα μαρτύριο ποῦ βιάσαζε κίπου δὲ μῆρες. Μαρτύριο ἀληθινὰ φεροβὸ, μαρτύριο ποῦ μᾶς ἔκανε νὰ ἐρωτοῦμε τὸν ἐαυτὸ μὰς μήπως εἶχαμε τρελινθεῖ. Ὅταν ἀγοῦσε νὰ φανῆ κάποτε, δταν περνοῦσε ἢ σνηθισμένη ὄρα καὶ τὸ βῆμα τῆς τοῦ ποικιῶ με τὸ βῆμα τὸ συρμένο τοῦ πατέρα τῆς, δὲν ἀκούοντες στὸ πεζοδρόμιο, κιντάζαμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ λύπη καὶ ἀρωτοῦσαμε :

—Ἀυτὴ τὴ φορὰ πᾶ, καί.
—Ὅχι, ὄχι δὲν πιστέβω ἀκόμη.

Ἐπειὰ τὸ δευτὸ βῆμα ἀκούονταν στὸ πεζοδρόμιο. Ἐπειὰ φωνάζαμε, τὴ μικρὰ Ἀνθῆ φωνάσαν σὲ λίγο στὸ ἀνοιγμα τῆς ταβέρας καὶ οἱ ἦχοι τῆς κηθάρας τῆς ἀρχίζον σὲ λίγο νὰ γερνοῦν μὲ τὸ αἶσθημα τῆς θεομότητος ὅλο τὸ δουάσιο.

Καὶ τὴν ἄλλη βραδεὶά τὸ ἴδιο πάλι μαρτύριο, καὶ οἱ ἴδιες τυραννικὲς λέξεις :

—Ἀυτὴ τὴ φορὰ πᾶ, καί.
—Ὅχι, ὄχι, δὲν πιστέβω ἀκόμη.

Ἐπειὰ τὸ τρίτον βραδεὶά δὲν ἀκούονταν τὸ δευτὸ ἐκεῖνο βῆμα. Ὅτε τὴν ἄλλη, ὅτε τὴν ἄλλη. Καὶ οἱ τυραννικὲς λέξεις ἐρχότανε στὰ χεῖλη μὰς κίπως ἀλλομμένες τώρα.

—Ἀυτὴ τὴ φορὰ πᾶ, καί.
—Ἀλλομνο, δὲν πιστέβω τώρα νὰ εἶνε ὄχι.

Ἐπειὰ πέρασαν βουθεῖες καὶ βουθεῖες. Καὶ κάποτε πάλι, μὰ βραδεὶά σὴ σνηθισμένη ὄρα, ἀκούσαμε τὸ ἴδιο συρμένο βῆμα τοῦ πατέρα, μόνο του, χωρὶς νὰ τὸ ἀκολουθεῖ τὸ πῆδημα τοῦ ποικιῶ. Ἐπειὰ φάνηκε καὶ ὁ γέρος μὲ τὸ βιολὶ του. Δὲν εἶχαμε ἀνάγκη νὰ τὸν ἀρωτοῦσαμε, μὰ κείνος πλησιάζοντας, εἶπε :

—Ἡ μικρὰ σας Ἀνθῆ, δὲν θὰ ξαναπαῖξῃ πᾶ.
Κ.

ΜΙΣΕΥΒΥΣΤΑ ΦΥΛΑΑ

ΕΝΩ ΔΙΑΒΑΙΝΕΙ...

Σοφικὰ ἀκούονται οὐλίπυρες καὶ κριπτοῦρα. Ὁ κόσμος βγαίνει γρήγορα στὰ παράθυρα καὶ στὰ μπαλκόνια, οἱ γυναικοῦλες στυμνοῦνται, τὰ πεδῖα ἀλαλάζουν. Ὅλοι παίρνουν μὰ θεοῦλα γιὰ νὰ δοῦνε θὰ περῆση στρατὸς, στρατὸς ποῦ πᾶς ἐκεῖ στὰ ματωμένα δαυτὰ καὶ στυδὸς γεμάτους ἀπὸ στεναγμοῦς κίπυρες, ἐκεῖ ποῦ ἡ Ἑλλάδα ἀρματωμένη προδοῖται καὶ πάλι ἄλλη μὰ φορὰ, ἔβησαν τὸ γυμνάσιον κορμὶ τῆς εἰδὸν εἰδῶνιο ἔχτρο. Ἐκεῖ ποῦ ξανα οἱ δυὸ ἀδερφὰ δεξ θὰ σμῖζανε καὶ θ' ἀγκυλιζοῦντε. Ἡ Νίκη μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐκεῖ ποῦ ἡ δόξα ἄλλη μὲ φορὰ θὰ στεφάνωσει τὴ μεγάλῃ μὰς μάνα.

Πᾶνε στὸ μέτωπο.

Χαρὰ σας, παλληκάρια, δόξα καὶ τιμὴ στὰ ἥρωικὰ παιδιὰ ποὶ θὰ γίουνε τὸ αἷμα τους.

Κ' ὁ κόσμος καρτερεῖ νὰ τὰ δεῖ νὰ περάσουνε, ἀ-

νωτομονεῖ νὰ τοὺς δόξῃ τῆς εἰκῆς του, νὰ τὰ φάνει μὲ ἄλλη.

Ἀπὸ μακριὰ ἀκούονται τώρα ποῦ πάσανε οἱ σάλπιγγες οἱ προστογῆς τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τὸ βαρὺ καὶ στυμνὸ βῆμα τῶν φαντῶν στὸ δρόμο.

Ἀλλομνο. Πόσο ἄραγε ἀπὸ αὐτὸς δὲν θὰ ξαναδοῦνε τὸν δρόμο αὐτὸν, καὶ ὄχι μόνο αὐτὸν, μὰ οὔτε καὶ κίποιον ἄλλον. Μὰ λέω ψέματα: θὰ δοῦνε, θὰ περάσουνε ἕνα μεγάλο δρόμο δοξασιένιο, δαγνο-στεφανωμένιο, νεκροὶ ἄνω πᾶν, μόνον οἱ ψυχῆς τους, δρόμο ποῦ φέρονε σ' ἀνθιστάσιτι πάλιν τῆς πατρίδας, ἐκεῖ ποῦ θ' ἀνταυθίσουνε ὄλους ὄλους χύσανε τὸ σῖμα τους γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀπ' τοὺς παλαιοὺς τοὺς Μαρμαροκίμους καὶ τοὺς 300 τοῦ Λεονίδα, ἴσαμε τοὺς θγωνιστάδες τοῦ Σουλίου, τοὺς περπολιτάδες τοῦ 21 καὶ τῆς ἔξοδου ἀπ' τὸ Μεσολόγγι. Κ' ἄνω πᾶν τοῦτερος, θὰ δοῦνε καὶ τοὺς χερσινούς ἦρωας, θὰ δοῦνε καὶ τοὺς σημερινοὺς. Χαρὰ σας παλληκάρια.

Τώρα γυρίζουν στὴ στραφῆ τοῦ δρόμου, οἱ σάλπιγγες ἀρχίζουν νὰ χτυποῦνε καὶ πύγεται τὸ ἐν-δύος τῶν ἀξιωματικῶν.

Μπορὸς πᾶσι ἡ σημαία ἡ δοξασιένη. Στὸ σιγαλὸ ἀπογευματινὸ ἀεράκι μὲλις κινεῖται, λέξ καὶ εἶνε κάποιο χέρι ποῦ προσκαλεῖ τοὺς στρατιώτες ποῦ ἔρχονται ἀπὸ πίσω νὰ τὴν ἀκολουθήσουνε παντοῦ, κινεῖς νὰ μὴ δεγιάσει. Καὶ προχωροῦν, εἶνε τὸ χέρι τὸ εὐλογημένιο καὶ τιμημένο τῆς πατρίδας.

Ἐδοξαλεῖ, περῆσαν, λεβέντες οἱ στρατιώτες προχωροῦνε μὲ βῆμα τσικτὸ, βαρὸ, ἐπιβλητικὸ. Ἐν-δύο, ἕνα-δυό.

Καὶ ἀπεντοῦν μὲ μειδιάματα σὲς εἰδῶν. Καὶ στὴν Πόλιν καὶ στὰ λαυκοῦδα καὶ στὴν Ἐπιπροκαταγῆς εἰσθιασι βαδίζουνε μὲ τὸ ἀνιστο, μὲ τὸ τραγοῦδι στὸ στόμα καὶ τὸ χαμόγελο καὶ μὲ τὸ ὄπλο τὸ βαρὸ στὸν ὄμο.

Καὶ βλέπω ξαφνικὰ τὸν ἐαυτὸ μου. Εἶμα ἀξιωματικὸς, λογαγὸς, μπὸς ἀπ' τὸ λόγο μου μὲ τὸ σπαθὶ στὸ ἕνα χέρι καὶ τὸ σπῆλι στὸ ἄλλο. Εἶμαστε ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν Πόλιν καὶ τὴν πολιτοροῦμε.

Τὸ κανόνι μαίνετα, βροντᾶει ἀδιάκοπα. Τὰ μυδαλλιοβόλια ξεκοφραίνονε. Καὶ τέλος ἡ ἐφοδος διατάσσεται. Ὁμοῦμε, οἴχουμε, σκοπῶνουμε, πολλοὶ κ' ἀπὰ μᾶς πέφτουνε, μὰ ὄμως δὲν ὑποχωροῦμε, δὲν στεκόμαστε δὲν δειλιάμε, πάντα προχωροῦμε.

Μπαίνουμε στὴν ἀρχὴ τῆς Πόλης. Οἱ ἔχτροι πίσω ἀπ' τὰ σπῆλια κομμημένοι χτυποῦνε ἀλύπητα, μὲ μῦθα, μὲ λόσσα.

Ὁ σημαιοφόρος ποῦ εἶνε πᾶσι μὲ πλῆγνεται, λιγάνει, πέφτει. Ἡ σημαία κίβει. Μὰ δροῦ, τὴν ἀράζω ἀπ' τὰ χέρια του ποῦ ἀρχίζουνε νὰ ξολιάζουνε καὶ μὲ μὴ καινούριονα ὀμῆ, μὲ μὴ καινούριονα φλόγα περσασοῦ. Μὴ εἶνε ἡ σκῆνη μου. Νὰ στήσω τὴ σημαία μου στὴν Ἁγία Σοφία.

Καὶ προχωροῦ καὶ πλησιάζω. Νὰ, σκεδὸν ἔφτασα. Μὰ ἕνας πόνος μὲ κάνει νὰ συνέλθω.

Κιντάζω εἶμα μόνος, καθισμένος στὸ γραφεῖο μου καὶ ὁ πόνος ποῦ ἐννοίωσα ἦσανε γιὰ τὴν πρώτην τὸ χέρι μου μὲ τὸ σπῆλι ποῦ ἔπαυσα. Ὅτε μάχες, οὔτε τίποτα. Κ' ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρό μου φτάνει ἴσα μὲ μὲνα ἢ βοὴ τοῦ πλήθους καὶ οἱ φωνῆς του.

Τρέχω στὸ παράθυρο, Μακριὰ στὸ βάθος τοῦ δρόμου ἕνα τάγμα στρατοῦ στρεβὶ βραδίζοντας περῆσανα καὶ τραγοῦδώντας. Κατάλαβα τί μοῦ εἶχε συμβεῖ καὶ

μὰ φωνὴ βγήκε ἀπ' τὰ στήθη μου σὴν ἀναπόκριση σὲς ἐνδῆμους σκέψεις. Μακρὰ.

Οἱ σάλπιγγες ξανά ἀκούονται ἀπὸ μακριὰ. Τὸ ἐν-δύο ὀδῶνε, χάνεται.

Ὁ στρατὸς πέρσασε.

Ἀθήνα, (1918) 1919.

ΒΑ. Γ. ΒΑΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΣΕΛΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΟΥ

«Δύνασαι νὰ ἀναγκασθῆς τὸ ἀπειρον ἀλλ' ὁ δέπτοιε νὰ περιζώσῃ τὴν καρδίαν τῆς γυναικός.»

Ἦτο ὁραία καὶ σεληνώλουστος ἡ νύξ ἐκεῖνη τοῦ Αὐγούστου ὅταν τὰ δύο, λαμπερὰ ἀστέρια τῶν ματιῶν τῆς πλήρη ἔρωτος καὶ περιπαθείας ποῦ διεπέρασαν τὴν ψυχὴν καὶ μὲ ἀνύψωσαν εἰς νέους θόλους, νέους ὄριζοντας αἰθερίων λογισμῶν. Μὲ ἀνύψωσαν καὶ μὲ ἀνέθεσαν μὲ στήχους μὲ ἄσματα, μὲ λόγια φλογερὰ μῦς ἀπειρον ἀγάτης ποῦ ἐνέπνευε ἡ 18ετής ἡλικία, διὰ νὰ σταματήσω ἐκεῖ τὸ φυλλομέτρημα τοῦ ὕβελιου τῆς ζωῆς μου καὶ νὰ διαγράψω μετὰ περιπαθείας ὅτι μοῦ ἐνέπνευε ἡ διακαὴς ἔως ἡμερῶν, ἡ περιλαμπρος τοῦ μέλλοντος ἐμφάνισις. Ἐλλεισα τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ τῆς σελίδος αὐτῆς καὶ ἔδωσα τὴν χεῖρα ὡς ὁ τυφλὸς νὰ ὀδηγηθῆμι εἰς τὸν δρόμον εἰς τὸν ὁποῖον μόνη μὲ ὤδησε καὶ προσεφέρθη νὰ μὲ ὀδηγήσῃ.

ΑΠΟ ΤΑΣ ΑΝΟΤΑΤΙΣ ΠΡΑΙΤΙΑΚΑΣ ΜΙΑΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΣ

Ο Κ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ἐνα εὐρύχωρον καὶ πᾶμφωτον Γραφεῖον ἀρετὰ πῦσιος καὶ μὲ περισὴν καλαισθησὴν ἐπιπλωμένον. Δύο βιβλιοθῆκα ἐπιλοτύπως χρησιμοποιοῦμενα ὑπὸ τοῦ κατόχου τῶν. Οἱ τοῖχοι γεμάτοι ἀπὸ εἰκόνες καὶ ἐσχάτους κοσμοῦμενοι ἀπὸ δύο μεγάλους πίνακας ἀναπαριστώντας τὰ καλλιποιστικὰ ἔργα τοῦ Δέλτα τοῦ Φαλήρου. Ὅλα μέσα ἐκεῖ ἀρμονικὰ, ἀνετα, ξεκουραστικὰ. Τὸ μὲνο τους μεγάλο ἐλάττωμα τὸ ὕψος τους. Ὁδοῖντο σκαλιὰ περῖπου γιὰ νὰ λάβῃς τὴν εὐχαρίστησιν καὶ ἐκπλοῆσῃς σὲ μὴ ἀναπαυτικὰ πολυθρόνα. Εἰς τὸ βάθος ἕνας κίβριος ποῦ φέρεται στὰ μῦθα του τὰ περιεργότερα γυλιὰ τῶν Ἀθηναίων σὲ σῆμα καὶ σὲ μέγεθος. Κάτω ἀπὸ τὰ γυλιὰ

Ἦμην ἀπειρος; ἤμην δειλός; Τῆ ἐνεπιστεύθη τὸ πᾶν καὶ καρδίαν καὶ ἔταρξιν.

Παρηχρητο ὁ Αὐγούστος καὶ τὸ θέρος. Τὰ δένδρα ἐφυλλοροῦν, ἕλγριος δὲ πόγγος διεδέχετο τὴν φλοιοβοῦσαν θάλασσαν. Ἄλλ' ἐγὼ ἐβόδιζον χωρὶς νὰ μπορέσω νὰ ἐνοήσω ἀκόμη ὅτι εἶχον ἐγκαταληφθῆ ὡς πλοῖον κινούμενον ἐν τῷ ὠκεανῷ καὶ ναυάγιον εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀθύσου μου ἦνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐκλονίσθη ἀπὸ τοῦ ἀτέκμονος χάους. Ὁ κλονισμὸς ἦτο ἰσχυρὸς καὶ εὐσέθη μακρῶν τοῦ βασάνου κίπυρας καὶ συντεταρμένους. Εἶχε κλείσει ἡ σελὴ τῆς ὁραίας ζωῆς μου, ἡ ἀπεισθὴ διὰ παντός: Μήποτ' ἢ ἀπιστος σίντροφος τὴν πῆρε μαζὶ τῆς: Μὲ τὴν τὴν ἀνελήθησα φυλλομετρῶν τὰ ἀτυχῆ ἔτα μου. Κατόρθωσα νὰ φθάσω μόνον διὰ τῆς ἀναμνήσεως ἐκεῖ, καὶ νὰ ἐνθυμηθῶ ὅτι εἰς τὰς πρώτας στιγμῆς τῆς ὑπῆρξε γλυκαία καὶ τρυφερά... Πλὴν ἦτο γυνή... καὶ νέα ἐδέσματα τῆς προτέθησαν εἰς τὴν νεανικὴν τράπεζαν καὶ καίμαργο-παισιόθησε... Ἐδοκίμασε ἐκεῖνη, ἐπεθύμησε τὸ ἄλλο, ἀλλ' ἠγέρθη καὶ ἀπὸ καὶ πενοασμένη ἀνελήθησθα νὰ κορέσῃ ἄλλου τὴ πείνα τῆς. Ἐπανήθη καὶ εἰς ἐμὲ ὡς ἡ σειρὴ καλλιανωνος, ἀλλὰ ἀογά διότι νέα ἀκτις κάλους καὶ τουφερότητος εἶνε ἀσπῆσει τὴν σκοτεινὴν μου ὄδον, καὶ ἀπλευσθησα ἐτρέπη εἰς τὴν ὄδον τῆς τῆς ἀκολάστου ζωῆς.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

δύο μῦθα ἔξεντα, διαπεραστικὰ, ἀήθηνα: γελαστὰ φίλικὰ ποῦ σπανίως σὲ ἀντικρῶζουν εἰσερχόμενον. Ὁ κάτοχος αὐτῶν μία φυσιογνωμία συμπαθῆς, ἐφαρσαστικῆ, ἐντονος, παιδικῆ μολοντικῆς μερικῆς ἀσπρες τῆς ἐξχοντος εἰς ἀντίθεσιν, συγκροῦνται πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ παλλομένην νεότητα.

Παραπλευρῶς ἕνα τηλεφῶνον πολλὰκις χρησιμοποιοῦμενον. Πρὸ τοῦ γραφείου του ἐλάγιστα χαρτί. Τὸ χαρτακιερστικῶν του. Ὀδῶντες εἰς τὸ γραφεῖον σου θὰ τὸν ἴδεις γράφοντα ἢ μελετῶντα ὑπηρεσιακὸς φακέλλους. Μόνον ὑπογράφει ἀνεξαντλήτους στήλας ἐγγράφων ἐξ ὑπαμιοβῆς ὑποβαλλομένων ἀπὸ τοὺς προΐσταμει

νους εισηγητάς τῶν ἀτελειώτων ζητημάτων τῆς Λευθίνως τοῦ. Εἰς τὸν τοῖχον τοῦ γραφείου του ἀναγνώσκατε: «Παρακαλῶ μὴ καταλείπετε με κεφαλαία χειρόγραφα γράμματα. Καὶ δὲν ὑπάχει παραδειγμα παραβάτου τῆς συστάσεως του. Ὁ κωλύς του, ἢ πολυθῶνα καὶ τὰ καθήματα τοῦ Γραφείου καὶ ὅλος ὁ ἄλλος πᾶσι ζωῆς συνήθως καταλημμένος ἀπὸ Βουλευτὰς κυρίου τῆς Θεσσαλίας, Εὐβοίας, Φθιωτοφρονίδος καὶ Ηλείου, ἐσχάτως δὲ καὶ τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Πελοποννήσου, ἀπὸ ἄλλους κυρίους, ἀπὸ ὑπαλλήλων ἄλλων Ὑπουργείων, ἀπὸ λαϊκῶν, ἀπὸ φεσοφόρους Ὀθωμανούς, ἀπὸ νέους ἀπὸ ἠλικιωμένους, ἀπὸ κυρίας, ἀπὸ περικύριους νεάνιδας, ἀπὸ ἐπισκεπτὰς τέλος πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας. Μία δημοκρατικῆς ἐπιβαλλομένη. Ὁ διαπραχόμενος κύριος πάντοτε ἀπησχολημένος μὲ ἓνα ἐκ τῶν ἐπισκεπτῶν ἢ μὲ τινα ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῆν ὑπηρεσίας του οὐδέποτε ἐκφράζει δυσφορίαν ὅσον δὴποτε καὶ ἂν πυκνοῦται αἱ τάξεις τῶν ἐπισκεπτῶν καὶ μελλόντων φεῖ... ἀπατητῶν καὶ συζητητῶν. Οὐδέποτε ἀπαυτῶ. Ὅσοι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν σὲ κάθε κτύπημα τῆς θέρας του. Ὅλοι εἶνε ἐλεύθεροι νὰ εἰσέρχονται διὰ νὰ ἐπιμαρτυροῦν τὸ ἐνδιαφέρον του ἢ τὴν μισολάβειν του. Οὐδέποτε στρέφει τὸ βλέμμα πρὸς τὸν νεοεισερχόμενον ἔσω καὶ ἂν τὸν περιβάλλῃ ἢ ἀσθητὰ θελατικῆς τῆς ποιητικῆς κούτης καὶ τὸ ἀκαταγώνιστον θέλητρον τῆς χάριτος καὶ τῆς εὐμορφίας. Οὐδέποτε ἀναποδοῖ τὸν χειροτίσιον. «Χαίρετε ἢ καλημέρα σας δὲν ἀκούεται ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἐκτελεῖ συνήθως κατὰ τὴν σοβαρότερον καὶ πρακτικώτερον ἀπὸ τὴν τετραμμένην φρασεολογίαν. Καὶ διὰ τοῦτο τὴν φρονονικὴν αὐτὴν περιτολογίαν τὴν ἔχει καταργήσει ἀμελιχῶς. Σαυτῆτι ἀναπτύσσει, διδάσκει, πείθει ἢ πείθεται. Συνδέονται τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα συμφέροντα μὲ τὴν ὑπηρεσίαν τὴν ὁποίαν διαχειρίζεται ποῦ δὲν θυσιάζει οὔτε δευτερόλετον ἔξω ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῆς διευκρινίσεως καὶ διασαφηνίσεως πάντων ἐκείνων ποῦ θύχουν ἀπουδία δημόσια ἢ ἰδιωτικά συμφέροντα.

Καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ δημιουργεῖται ἡ φαντασμοδὸς καὶ ἡ πάγκυρος ἐκτίμησις τοῦ ἐμπνέει σὲ κάθε Ἕλληνα πολίτην ἀντιμετωπίζοντα τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Δημοσίου ἐν τῇ ἐνασχέσει τῶν καθηκόντων του. Καὶ ἀδιστακτῶς ὁμολογῶ ὅτι παρασιάζεται ἐπιτοκτικὴ ἀνάγκη νὰ ἐκδοῦσιν διαταγὴν αἰσθητῶν θλοι οἱ Ὑπουργοὶ τοῦ Κράτους διὰ τοὺς ὑπ. αὐτοὺς ὑπαλλήλους. Νὰ διατάξουν τοὺς πλείστους κυρίους Λευθίνως, Τμηματάρχας, Γραμματεῖς, Εἰσηγητάς, Γρα-

φεῖς καὶ Κλητῆράς τῶν ἀκόμη νὰ μεταθῶν ἐκ περιτροπῆς ἐπὶ μίαν ὄραν κατ' ἐκάστην εἰς τὸ Δημοσίον αὐτὸ Γραφεῖον διὰ νὰ λάβουν μᾶθημα ὑπεράτης εὐλαβείας τοῦ Κράτους πρὸς τὰ δίκαια τοῦ πολίτου. Τέλειον μᾶθημα ὑπαλλήλικῆς διαπαιδαγωγίσεως.

Οὔτε ἐκφράσεις δυσφορίας, οὔτε ἐκδηλώσεις δυσχερεσίας, οὔτε στάσεις Αὐθέντου πρὸς ὑποτελεῖς, οὔτε περιφρόνησις πρὸς τοὺς ἀδυνατούς, οὔτε ἀδιαφορία πρὸς τοὺς ἀπροστατεύτους. Ὁ προδὴν Ὑπουργός, ὁ Γενικός Διοικητής, ὁ Ἀνώτατος Ἀξιωματικὸς, ὁ Βουλευτής, ὁ Νομάρχης, ὁ χωρικῆς, ὁ ἔργατικῆς, ἡ Δεσποινίς τοῦ ὕλη, ὁ ἀνώτερος ὑπαλλήλος ὅλοι - καὶ μὲ τὴν σειρά τους, θὰ τύχουν τῆς αὐτῆς εὐμενίας καὶ προθύμου ἀκούσεως. Αἰσθητός, μεθοδικός, σαφής, ἀκριβολόγος, ταχὺς εἰς τὰς ἀποφάσεις, μὲ μίαν εὐρύτητα ἀντιλήψεως καταπλήσσουνσαν, δίκαιος, θὰ προσπαθήσῃ νὰ πείσῃ ἢ νὰ πεισθῇ. Διὰ νὰ πείσῃ δὲν δεῖται νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἄλκον κωδωνοῦ ἀπεροπολογίαν. Αἰσθητός, μεθετῶ, ψυχολογῶ, πραγματολογῶ. Σοφίσει μὲ ἓνα κίονον μετρία καὶ ἀπαντᾷ, ἀναπτύσσει μᾶθημα Νομικῶν, Λαϊκῶν, Κτηματικῶν, ὑπηρεσιακῶν, Διοικητικῶν, Κοινωνικῶν ἀκρίμων διὰ νὰ φέρῃ τὸν ποιητὸν Ἕλληνα εἰς τὰ σημεῖα τῆς πραγματικότητος, τῆς ἀληθείας, τοῦ δικαίου. Διὰ νὰ πεισθῇ δὲν χρειάζονται πολλὰ λόγια. Ὅταν τὸ δίκαιον εἶνε προφανὲς καμμία ἐπίδρασις δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸ καθήκον του. Καὶ καταπλήσσουν αἱ στιγμαὶ αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων πολίτην, τὸν πολιτευόμενον, τὸν λαϊκόν, τὸν στρατιωτικόν, πάντα ἐνδιαφερόμενον. Τὸν καταπλήσσουν διότι ἐπακολουθεῖ ἡ ἄμεσος δάσις, ἡ ταχὺ ἐκτέλεσις. Ὁ Ὑπουργός του βαθεῖ ἐκτιμητῆς τῆς ἀξίας του καὶ τῶν σπανίων προσόντων του, ἀπουσιάζοντος εἰς Εὐρώπην τοῦ Γενικοῦ Γραμματεῖος τοῦ Ὑπουργείου του, μετεβίβασεν μέχρι πρὸ 2 - 3 μηνῶν εἰς τοὺς εὐρεῖς ὑπηρεσιακοὺς ὅμους του τὰ 4)5 τῆς ἰδικῆς του ὑπηρεσίας. Τὸν ἀνεγνώρισε τότε ἀνεπίσημον Ὑπουργόν. Τοῦ ἔδωσε δικάσιμα ὑπογραφῆς ἐπὶ κατακληρικῶν ὄργων ἐργασίας. Οὔτε αὐτὸ ἐπέφερε μεταβολὴν εἰς τὰς μετὰ τὸν πολίτην ὑπηρεσιακὰς σχέσεις του. Ἐπολλαπλασίασε μόνον τὴν δραστηριότητά του, τὴν ἀποχρῆν, τὴν ὀξύτητα τῆς κρίσεώς του. Ἐδέχετο, ἠκούσθη, συνεζήτηε ἐπειθεῖν ἢ ἐπειθετο ἐπὶ μεγαλειέτρως ὑπηρεσιακῆς ἀκτίνας. Στοιχεῖ ὅσον οὐδεὶς ἄλλος προ'στάμενος εἰς τὸ ὑπ' αὐτὸν προσωπικόν. Διὰ τοῦτο αἱ συνεργατὰ του τὸν λατρεύουν ἔχει ὅμως καὶ τὴν καλὴν τύχην νὰ κινηθῆται ἀπὸ ὑπέρρογον ἐπιτελεῖον εἰς

τὸ ὁποῖον πρωτίστην θέσιν κατέχει ἐπιστήμιον ἀριστος ὁ Τμηματάρχης τῆς Τοπικογραφίας κ. Μυλωνᾶς καὶ ὁ εὐρυτάτης νομικῆς καταρτίσεως, ὁ Τμηματάρχης τῶν Κληροδοτημάτων κ. Κολυβάς καὶ σειρά ὀχὴ ἐπιλέκτων ἄλλων ἀνωτέρων ὑπαλλήλων. Φιμάτος ἀπὸ θέλησιν, ἀπὸ μεγάλα ἐνεργα, ἀπὸ εὐγενικοὺς πόθους, ἀνακινιστῆς, δημιουργικῆς, διοργανωτικῆς εἶνε προσηραμένως διὰ εὐρυτάτην ἔθνην καὶ πολιτειακὴν ὄρασαν. Ἄλλοτε εἶχε τὴν τιμὴν νὰ τὸν προτείνω ὡς τὸν ἐνδεδειγμένον διὰ τὴν θέσιν τοῦ Γεωργικῶν Γενικοῦ Διοικητοῦ Θεσσαλίας - θεσιμὸν τὸν ὁποῖον ἀτυχῶς δὲν υἰοθέτησαν αἱ Κυβερνήσεις. Τώρα τὸν βλέπω διαρκῆ Ὑπουργόν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, καταργουμένης τῆς θέσεως τοῦ Γενικοῦ Γραμματεῖος καὶ ἀνατεθειμένης εἰς τὸν κ. Ἀλ. Μυλωνᾶν ἄλλης ἀνοστήτης διπλωματικῆς ὑπηρεσίας συμφώνως πρὸς τὴν πρόβασιν καὶ εὐφρῖαν του. Θάματα μνήμης καὶ διεξοικητισμοῦ καὶ τῆς πλείον ἀσημάντου ὑποθέσεως. Ἐνθ' ἔλλειπε παρ' αὐτῶ πᾶν ἔγνος γραφειοκρατικῆς ἀδυναμίας, δὲν ὑπάρχει ὑπηρεσιακὴ ὑπόθεσις μικρὰ, μεγάλη, ἀσημάντος ποῦ νὰ τοῦ εἶνε ἀγνωστός. Πῶς γίνεται αὐτὸ τὸ θαῦμα, μυστήριον. Εἶπον ἀδυναμία» καὶ πρέπει γὰρ νὰ εἶνε πλήρης ἡ σκαλογραφία του νὰ μὴ παραλείψῃ τὴν στοργὴν του. Καὶ ταῦτην εἰς εὐγενείας καὶ ἀπὸ καλωσύνης, πρὸς τινεὺς ὑπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου - ἐλαχίστους εὐτυχῶς, οἱ ὁποῖοι λόγῳ ἀνατροπῆς καὶ χαρακτικῆς μόλις θὰ ἦσαν κα-

τάλληλοι. γὰρ θυροφῶι Ὑπουργεῖου τινός. Εἶνε ἀνάγκη ν. ἀναφέρω τὸ ὄνομα τοῦ Λευθίνου τῶν Κτημάτων τοῦ Ὑπουργεῖου τῆς Γεωργίας κ. Γ. Σίδερη διὰ νὰ ἐνοήσῃ ὁ ἀναγνώστης ποῖος εἶνε ὁ ἰδεῶδης αὐτὸς Νεοέλληνας.

ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Ὁ Νοεμβριος ἦτο γονιμώτατος εἰς ἐκθέσεις ἔργων ζωγραφικῆς. Ὁ κ. Ροῦλός, ὁ κ. Ἀριστεὺς αἱ Δες Ἄναγνωστοπούλου καὶ Τσαγγῆ καὶ ὁ κ. Θεοδόπουλος ἐπροκάλεσαν τὴν προσοχὴν τῶν φιλοτέχνων μὲ τὸ ἔξαιρετικὸν ἐνδιαφέροντος ἔργον των. Ὁ κ. Ροῦλός εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Ελευθέρου Τύπου» ἐξέθηκε πλουσιωτάτην καὶ σπουδαιοτάτην συλλογὴν πινάκων καὶ συνθέσεων. Ὁ κ. Ἀριστεὺς εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Πανοράματος» συνεκέντησεν ἐπίσης σάτιαν, πίνακας, προσωπογραφίας καὶ ὁποῖα ἐπέσυρον ἰδιαίτερον τὴν προσοχὴν τῆς κριτικῆς. Αἱ δεσποινίδες Τσαγγῆ καὶ Ἀναγνωστοπούλου εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Πανοράματος» μετ' ἄλλοις καλλιτεχνικῶν ἀξιόλογον ἐκάλεσαν τοὺς φιλοτέχνους πρὸς θαυμασὸν τῆς ἐμπνεύσεως καὶ τῆς ἐργασίας των. Τέλος ὁ κ. Θεοδόπουλος εἰς τὴν αἴθουσαν Ζεῶν ἔθεσε τὸ δημογραφικὸν του τάλαντον εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ κοινού. Ἡ τέχνη ἀκούρατος τίθηται εἰς ἄμεσον ἀνάγκην πρὸς τὸν πολὺν κόσμον καὶ ἐκ τῆς ἐπικαιροῦνιαις αὐτῆς κερθίζει εἰς ἴσον καὶ ἡ Τέχνη τοῦ Τεχνίτου καὶ ἡ Καλασθησία τοῦ Κοινού. Καὶ ἔχει μόνον ἀπὸ ἀπόφρεως τῆς ὑψηλοτέρης ἰδέας τῆς Τέχνης ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἰλισητικῆς ἀπόψεως ἀπέθουσαν αἱ ἐκθέσεις αὐτῶν βλανοποιητικώτατα ἰδίαι διὰ τὸν κ. Ροῦλόν ὅστις ἀπεκάμισε καὶ γενναιωτάτην τὴν ὕλην ἐνίσχυσιν.

ΣΑΝΗΘΑ ΣΑΤ ΕΤΟΠΕ ΚΑΡΟΤΑ ΕΚΡΑΤΑΤΑΝΑ ΤΟΠ ΗΝΕΣ Η

Η ΞΕΝΗ ΠΟΥ ΑΝΕΣΤΑΤΩΣΕ ΚΛΠΟΤΕ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ

Ο Νοέμβριος υπήρξε ο κατ' ἔξοχην μουσικός—νά τὸν ὀνομάσωμεν ἔτσι—μὴν τῆς πρωτευούσης. Ἡ δὴς Ἰντάλγχο, ὁ Λάπτας, ἡ Σαμπανιέβα ὁ Κριωνᾶς ἐδειξον ἀλλεπαλλήλως τὴν τέχνην των καὶ ἔτερωσαν μὲ τοὺς θεαταυροὺς τοῦ λαρυγγίως των τὸ φιλόμουσον κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν.

Ἦνε ἀμφότες οἱ πόλις—ὄν μὴ οἱ περισσότεροι—ἀπὸ τοὺς ἀνοσιὰς των δὲν ἐκατάλαβαν καὶ πολλὰ ἀπὸ τὴν τέχνην των, καὶ ἐπύγαν νὰ τοὺς ἀκούσων μόνον καὶ μόνον γιὰτὶ ἦτον ἀκριθὸ τὸ εἰσιτήριο.

Πλεονάζει τόσον πολὺ τὸ χορῆμα σήμερον ἰδίως εἰς τὰς τάξεις αἱ ὅσαι ἀπὸ ὀλίγου ἀκόμη ἔχον πολὺ περιορισμένη ζωὴ, ὥστε ἡ ἐπιδείξις τοῦ κατεκτηθέντος λόγου των περιστάσεων πλεόντων νὰ θεωρηθῆται ὡς ἐνδεικτικὴν τῆς νέας κοινωνικῆς διαβαθμισέως των.

Τὴν ψυχολογικὴν αὐτὴν κατάστασιν τοῦ πολλοῦ κόμμου ἐκμεταλλεύμενοι οἱ ἡμιπεσάριοι ἤρχισαν ἀπὸ τὴν τιμὴν των δεῖξαι δραστηρίων τὸ εἰσιτήριο καὶ τὸ ἀνέβασαν εἰς τεσσαράκοντα μὲ τὸν εὐλαβὴ πόθον νὰ φθάσων τὴν τιμὴν ἀκόμη ὑψηλότερα. Καὶ ὅταν θὰ τὸ κάμωμεν, κ' εἶνε βέβαιον, ὅτι ἀπὸ τοὺς νέους ὀμιλοῦντοὺς δὲν θὰ λείψῃ κανεὶς.

Ἐν τοῦτοις τὴν ἐξοφρετικὴν αὐτὴν ὑπόστησιν τοῦ κοινού τὴν ἤξειεν ἀπὸ ὅλους περισσότερον ἡ Ἰσπανίς ὑψίφωνος δὴς Ἰντάλγχο. Ἐπαίξεν εἰς τὰ Ὀλύμπια ἐπὶ σειρὰν παραστάσεων καὶ κατέκτησε τὰς συμπαιδείας ὅλου τοῦ κόσμου—καὶ τὸν μὴ ἐνοσούντων ἀκόμη τὴν ὑπέροχον τέχνην τῆς καὶ τὴν θαυμασίαν φωνὴν τῆς. Εἰς τὸν «Κουρέα τῆς Σεβίλλης» εἰς τὸν ὁποῖον ἐπεδείκνυνεν ὅλην τὴν κλίμακα τῶν λαρυγγισμῶν τῆς, τῆς ἐγένετο ἀποθεωτικαὶ ἐκδηλώσεις. Ἐπίσης εἰς τὴν Λουκιάν τῶν Λαμεριουῶν ἡ δὴς Ἰντάλγχο υπήρξεν ἀπαράμιλλος. Κάθε νότα τῆς ἦτο καὶ μίαν γοητεία, κάθε λαρυγγισμὸς τῆς καὶ μίαν ἀπόλαυσιν.

Ἡ δὴς Ἰντάλγχο ἐνεφανίσθη ἑξῆς ἀπὸ τοῦ Ἀθηναίου κοινού καὶ κάθε ἐμφάνισίς τῆς τῆς προσέθετε καὶ ἓνα ἐπὶ πλέον θοῦρατον, καὶ μίαν πραγματικὴν δόξαν.

Ἐπίσης εἰς τὸ Δημοτικὸν θέατρον ὁ Ἕλλην τενόρος κ. Λάπτας κατέκτησεν ὅλας τὰς συμπαιδείας τοῦ κοινού ὅπως εἶχε κατακτήσει ἕως τῶρα καὶ τὸ Ἐυρωπαϊκὸν κοινόν. Ἡ πρώτη του ἐμφάνισις ἐγένετο μὲ τὴν «Τόσκα» τοῦ Πουτσίνι. Ἡ φωνὴ του, μελωδικὴ δυνατὴ, φυσικὴ φθάνει ἀβίαστα ἀπὸ τὰς χαμηλὰς εἰς τὰς ὑψηλὰς νότας μὲ μίαν δευτέραν μοναδικήν. Εἰς τὸν ὄλον τοῦ Μαριου ὁ κ. Λάπτας υπήρξεν ἀπαράμιλλος, διότι πλὴν τοῦ πάλαντος τῆς φωνῆς, ἔχει καὶ καλλιτεχνικὴν ἐμφάνησιν ἀπὸ τὰς πλέον ἀξιολόγους σκηρικῶς.

Ὁ κ. Λάπτας, πλὴν τῆς «Τόσκας» ἔπαίξε ἀκόμη

9)ΒΡΙΟΣ-Δ)ΒΡΙΟΣ 1919

Παληάτσους», «Ριγιόλέτον» καὶ δύο τοιαῦτα ἄλλα μελοδράματα.

Ἐπίσης ὁ ἐκ Ρωσσίας Ἕλλην τενόρος κ. Κριωνᾶς ἐσημείωσεν ἑξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν. Εἰς τὸν «Ριγιόλέτον» μὲ τὸν ὁποῖον ἔκαμε τὴν ἐμφάνησιν του εἰς τὸ Δημοτικὸν θέατρον, Κατὰ τοὺς ἰδιούκους ὁ κ. Κριωνᾶς δὲν θεωρεῖται κατώτερος τοῦ κ. Λάπτας, ἴσως νὰ ὑστερῇ ἀκόμη λίγο εἰς τὴν ἐμφάνησιν του, ἀλλὰ ὡς τέχνη καὶ ὡς φωνὴ εἶνε τέλειος.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔλαμψε ἀπὸ τὸν κ. Κριωνᾶν διὰ νὰ ἐπιβληθῇ καὶ εἰς τὸ πάλιν κοινόν εἶνε ἡ ἀνάλογος ρεζιλία, ἡ ἀπτοαίτητος ἄλλως τε εἰς αὐτοῦ τοῦ εἰδους τὰς καλλιτεχνικὰς περιουσίας. Ὁ κ. Κριωνᾶς ἐτραγοῦδησεν Ἕλληνιστ.

Εἰς ὅλα τὰ ἄλλα θέατρα Κοροπούλη, Κυβέλης, Διονύσια καὶ Ἀπόλλων, ἐπαίχθησαν κατὰ τὸν μῆνα αὐτὸν ἔργα παλαιά, ἡ ἐπιθεωρήσεις, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον κανένα ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΩΔΕΙΟΥ

Εἰς τὸ Βασιλικὸν θέατρον ἔδοσε τρεῖς-τέσσαρας παραστάσεις τὸν μῆνα αὐτὸν τὸ θέατρον Ὁδείου. Σημειώμεν τὰ ἐξῆς ἔργα. Ὁ Γάμος τοῦ Φιγαρόν, Τὸ χερμονιάτικο Παραμῦθον καὶ τὸν «Ρομιόλον καὶ Ἰουλιέτταν». Οἱ μαθητὰὶ τοῦ Ὁδείου φαίνεται ὅτι ἤρχον πλέον τὸν δρόμον των καὶ παίζων μὲ τὴν φυσικότητα παλαιῶν ἠθοποιῶν. Πάντοτε ὅμως περιεμέναμε μεγαλύτερον πρόδόν διότι τότε θὰ ἐπιτρέπεται καὶ ἡ αὐστηρὰ κριτικὴ.

ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

Ἀπὸ τὰς συναυλίας ὅσαι ἐδόθησαν τὸν μῆνα αὐτὸν δύο ἦσαν ἐκεῖναι αἱ ὁποῖα ἀρτίως τελείως καλλιτεχνικὰς ἐντυπώσεις. Ἡ συναυλία τοῦ κ. Τριανταφύλλου καὶ ἡ συναυλία τῆς δος Βρασιβανοπούλου.

Ὁ κ. Τριανταφύλλου παλαιὰ γνωριμία τῶν Ἀθηναίων μᾶς ἔδωκε δείγματα τῆς γνωστῆς τῆς τῶν μὲ τὸ διπλό του σφύριγμα στὴ βραγαρόλιζ τοῦ Ὀρμῶν, καὶ τῆς νέας του Ἑλληνικῆς συνθέσεως.

Τὸ ἑξαιρετικὸν τῆς συναυλίας του ἦτο ἡ ἐμφάνισις τῆς δος Κορίνας Τριανταφύλλου, ἡ ὁποία κατέχει φωνὴν λεπτοτάτην ἀλλὰ ἀξιοσημειώτων γλυκύτητος.

Ἡ δὴς Βρασιβανοπούλου ἔδωκε τὴν συναυλία εἰς τὸ Δημοτικὸν θέατρον. Διπλωματούχος τοῦ Ὁδείου, εἰς τὸ τραγοῦδ: ἔδωκε δείγματα τῆς εὐδωδέως τῆς εἰς τὴν ὀραίαν τέχνην, μὲ ἓνα τάλαντο φωνῆς πρότης τάξεως τὸ ὅποιον τῆς ἔδωκεν ἡ φύσις.

Εἰς τὴν ὀραίαν συναυλίαν τῆς συνέπραξαν ἡ δὴς Κορονηροπούλου καὶ οἱ κ.κ. Μητρόπουλος καὶ Βρασιβανοπούλου.

Ἡ δὴς Βρασιβανοπούλου ἀναγορεῖ εἰς Ἐυρωπαίην δι' εἰρύτερας μουσικὰς σπουδὰς, καὶ δὲν ἐπάσχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ ἀπ' ἐκεῖ ἀφοῦ κατακτήσει καὶ τὴν τέχνην καὶ τὴν φήμην.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1919

Ο παλαιός χρόνος εκπνέει και η αγωνιώδης ανθρωπότητα ταλανίζεται από τας άτελετητούς σεισμικές διακυμάνσεις του πολεμικού σπαραγμού. Τίποτε τὸ καθωρισμένον, τίποτε τὸ σαφές, τίποτε τὸ εὐέλπι εἰς ὄλον τὸν διεθνή ὄρizonτα. Παντοῦ ἀοριστία, ἀσάφεια. Ἀπὸ παντοῦ ζόφος καὶ ἀπειλή καὶ κίνδυνος. Ὁλον ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Κλεμανσὸ, τοῦ Λούδ Τζώρτζ καὶ τοῦ Οὐύσσονος εὐρίσκει εἰς πλῆρη χροσκόπειαν. Εἰς χεῖρας τὸν εὐρέθη ἡ εἰρήνη το Κόσμου καὶ ἀπὸ τὴν σκέψην τὸν, καὶ ἀπὸ τὰ διανοήματά τὸν ἐξηστῆθη ἡ παγκόσμιος γαλήνη. Ἀτυχῶς μέθοδοι διπλωματικαὶ ἀντάξια τῶν χρόνων τῆς παλεσθούσης πεντηκονταετίας, ἐδημιούργησαν καθεστὸς οὐδεμίαν ἐπιτένον ἐμπιστοσύνην διὰ τὴν πλῆρη εἰρήνευσιν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν Λαῶν. Πάλι διαρκῆς, ἀτελεύτητος, ὑποχθόνος, ὀδυνηρὰ, ἐκνευρωτικὴ, ὀπισθοδρομικὴ ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον ἀκόμη μεταξὺ ἐχθρῶν ἀλλὰ καὶ μεταξὺ φίλων καὶ συμμάχων ἀκόμη. Αναρρόνται συνεχῶς ζητήματα ἀποκαρδιωτικὰ διὰ τὸ μέλλον τῆς Παγκοσμίου ἡσυχίας. Ἀφοῦ καὶ ἀπὸ τὴν εὐγενῆ Γαλλίαν, τὴν Γαλλίαν τῶν ὠραίων καὶ ὑψηλῶν παρὰδύσεων ἀκρύβεται φωνὴ θορυβώδης καὶ ὀξεία ὑπὲρ τῆς Τουρκικῆς ἀκεραιότητος. Ἀφοῦ ὁ Πολιτισμὸς, ἡ Χάρις, ἡ ἀερότης ὁ Ἰαποτισμὸς ἔρχεται συνηγοσὸν καὶ ἐπιχειρῶν εἰς τὴν Βασιλοσύνην, εἰς τὴν Τυραννίαν, εἰς τὴν Δύναμιν τοῦ αἵματος καὶ εἰς τὸν Δημοκρατικὸν τοῦ Πόνου καὶ τῆς Ἀσιατικῆς. Ὅλα εἰ κείνα τὰ ὠραία λόγια τῆς ἀρλεμικῆς ἐποχῆς, ποὺ διεστανούοντο εἰς τὰ χεῖλη τῶν ἰσχυρῶν, περὶ Δικαιοσύνης, Ἑθνικῶν Δικαίων καὶ Ἐλευθερίας τῶν Λαῶν πασιμένον ὡς μία σαρκαστικὴ ἀπήχησις τῆς ἀνθρωπίνης κομφιδίας. Ἐπαισαν πλέον καὶ συγκινῶν τὴν Ζωὴν καὶ αἰ μεγαλόστομοι κήσεις τῶν ἰσχυρῶν. Ὁ Λούδ Τζώρτζ προσβῆ ἢ δὴ εἰς δηλώσεις χαρακτηριστικὰς μὲ γλώσσαν

ἀνεπαύλακτον διὰ τὴν κατάλυσιν τῆς Τουρκικῆς Κυριαρχίας ἐπὶ Χριστιανικῶν Λαῶν. Ἀλλὰ θὰ καταστῆ ἀρὰ γε δυνατὸν τὰ ὄρατα αὐτὰ λόγια νὰ καταστοῦν ἔργα, νὰ λάθουν σάρκα; Ὁ Ἕλλην Προσθιτευτὸς μόλις ἐπανακάμψας εἰς τὴν πατρίδα ἐκ μακροχρονίου ἀγωνιώδους ἔργου σίτας πρὸς ὑποστήριξιν τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων καὶ ἐνθ' ὑπερίστατο ἀνάγκη ὑπερτάτη νὰ παρενδύσεται εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς, ἔξαφιν μὲ τὴν ὁρμήν ποῦ τὸν χαρακτηρίζει, ἔλαθε τὴν ἄγουςαν εἰς Παρεσίους σπειδῶν νὰ προλάβῃ τὴν ὑπογραψὴν τῆς εἰρήνης μετὰ τῆς Τουρκίας. Ὁ Ἕλληνομίος ἤλπισεν, ὁ Ἕλληνομίος διείδε τὴν ἐκπλήρωσιν ἐνὸς ἔργου Δικαιοσύνης. σιμβολίζοντος πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν προαιωνίων λόθων. Εἰς ἡμέρας ὑπελογισθῆ ἡ προδοχία τῆς πραγματοποιήσεως ἐνὸς κοσμογονικοῦ γεγονότος ἐπιθεωρητικῆς τῆς ιδέας ὅτι εἰσερχόμεθα πλέον εἰς τὴν ἔδον τῆς ἀπολύτου Δικαιοσύνης. Ὁ Δεκέμβριος ἐθεωρήθη ὡς ὁ τελευταῖος μῆν τῶν δοκιμασιῶν μας καὶ τῆς ἀγωνίας μας. Πλήρης καὶ τελικὴ διάψευσις. Ὁ Δεκέμβριος παρήλθε χωρὶς κἂν ἀσθενεῖς ἐνδείξεις ὅτι ἡ ἀναβολὴ αὐτῆ εἶνε ζήτημα χρόνου μικροῦ. Πλήρης ἀοριστία καὶ νύαι προσπάθειαι διὰ τὸν συμβιβασμὸν ἀντικεινομένων συμφερόντων καὶ ἀντιλήψεων. Ἡ Ἑλλὰς ἔχασε τὸν Προσθιτευτὸν τῆς εἰς ἡμέρας ποιητῆς, ἀπαιτούσης ἀγρυπνῶν ὅμιλι δις τὴν ἐσωτερικὴν μας ἀκαταστασίαν καὶ ὁ Ἕλληνομίος τὰς μεγάλας ἐλπίδας ποῦ ἐστήριξεν εἰς τὰς φήμας τὰς μεγαλειώδεις ὑποσχέσεις.

Ἡ σήμερον ἀκαθόριστος, σιωδῆς, ἀσαφής. Ἡ αἰεὶν νεφελώδης, ἀτελειστικὴ, ἀβεβία καὶ τευθύνσεως. Τί θὰ ἐπακολουθήσῃ ἀγνωστὸν. Οἱ Ἄγιοι ἀκόμη δὲν ἐσυνείδησαν, διὰ νὰ ἀνέχονται ἀεργηγούς ἐξακολουθοῦντας νὰ σκέπτονται καὶ βλέπουν μὲ τὰ μάτια τοῦ φευτοσυμφερόντος τῶν ὀλίγων καὶ τῆς ἐχμεταλλεύσεως τῶν πολλῶν.

Δ. Λ. Ζ.

Ὁ ΚΟΣΜΟΣ

Μία σειρά ὀμιλιῶν τοῦ κομφογράφου συγγραφέως μας κ. Γ. Τσοκοπούλου ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ «Παρνασσῶ» καὶ μὲ θέματα ἐκ τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας ἐφώτισε ζωηρότερον τὴν ἐπιπέδα τῆς πνευματικῆς ἐργασίας τοῦ τόπου μας.

Μέσα στὰ τόσα ἐπιβλῆτα χαρίσματα τὰ ὁποῖα τὸν θέτουν εἰς ἕνα ὑψηλὸν πνευματικὸν ἐπίπεδον τὸν ἐπιπέδα δημοσιογράφου καὶ συγγραφέα, προσετέθησαν ἡδὴ καὶ τοῦ διακεκοπῆτος Βυζαντινολόγου. Εἰς τὰς διαλέξεις του διέλαμψε καταπληκτικὸς πλοῦτος γνώσεων τῶν ἱστορικῶν ἐποχῶν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Ἑλληνικῆς Ἀυτοκρατορίας, Βυζαντινῶν, Βενετῶν, Φραγκοκρατίας, Μ. Ἀσίας, Πελοποννήσου, Πόντου, καὶ καθὲ ἀλλῇ ἱστορικῇ ἐποχῇ τοῦ μεγάλου Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ μετ' αὐτοῦ συνδεομένου κόσμου, ἀνετόρησαν μέσα εἰς τὰς λεπτομερεστέρους καὶ λεπτολεπτοὺς ἱστορίας, πολιτικὰς, κοινωνικὰς, οἰκονομικὰς, βιομηχανικὰς, ἐκκλησιαστικὰς γραμμάς του καὶ ἀπὸ καθὲ κομψὴν ὀμιλίαν τοῦ κομποῦ ὀμιλητοῦ ἀνεπείρα μία ἀριστοτεχνικὴ εἰκὼν πλήρης ἐνδιαφερόντων καὶ ζώης. Εἰς ἐντύχημα, πραγματικὸν εἰτύχημα, ὅτι αἱ ὀμιλίαι αὗται θέλουσιν ἐκδοθῆ προσχῶς εἰς τόμον. Θὰ εἶνε ἀκόμη μεγαλύτερον εὐτύχημα ἂν εἰσεβῆ ἱκανὸς μεταφραστὴς διὰ νὰ ἴδωσιν τὸ φῶς καὶ εἰς μίαν ξένην γλῶσσαν. Θαυμάζομεν τοὺς ξένους ἐργαζομένους καὶ ἡμεῖς κούπομε τὴν Ἑλληνικὴν ἐργασίαν ὡσάν νὰ φοβούμεθα τὴν σύγχροσιν, ἐνθ' ἔργα ὅπως τοῦ κ. Τσοκοπούλου ἔχουν ἐξασφαλίσαι τὴν ὑποστήριξιν εἰς τὴν παγκόσμιον διασημότητα.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Προκηρῆσις συμπληρωματικοῦ διαγωνισμοῦ Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν πρὸς εἰσαγωγήν 20 φοιτητῶν εἰς τὴν

τὴν ἐνάτην (9) Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὄραν 10 π.μ. θὰ ἐνεργηθῆ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας διαγωνισμὸς πρὸς εἰσαγωγήν εἰκοσίων ἑτὶ φοιτητῶν εἰς τὴν νεοσύστατον Ἀνωτέραν Γεωπονικὴν σχολὴν Ἀθηνῶν. Ἡ θέλουσες νὰ μεταύχωνται τοῦ διαγωνισμοῦ πρὸς τὴν νύοβάλλουσαν μέρου τῆς 8ης Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. τὸ βραδύτερον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας (Διεύθυνσιν Γεωργίας) αἰτήσιν ἐπὶ πεντηκοντάλεπτον χαρτοσήμου, εἰς τὴν ὄριαν νὰ ἐπισυνάψωσιν.

α) Ἀπολυτήριον Δημοσίου Γυμνασίου ἢ Παιδικῶν Ἀνελκῶν ἢ Δημοσίας Μέσης Γεωργικῆς Σχολῆς ἢ πτυχίον Διδακταλείου Ἀγροτικῆς ἐκπαίδευσίς ἢ τὸν τίτλον Πρακτικῶν Σχολῶν Ἀγροτικῆς καὶ Κασσαβετίας.

Οἱ ἀπόφοιτοι Γεωργικῶν Σχολῶν δέον νὰ προσάγωσιν καὶ ἐνδεικτικῶν τουλάχιστον β' τάξως Δημοσίου Γυμνασίου.

β.) Ἀποδείξιν τοῦ γραμματέως τοῦ Γεωργικῶν Τμήματος ἐμφαίνουσαν τὴν εἰς αὐτὸν κατὰ θεσιν δοθ. εἰκοσι πέντε ὠδ ἀμοιβὴν τῶν μελῶν τῆς Ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς.

Οἱ διαγωνιζόμενοι θὰ ὑποστώσιν γραπτὴν καὶ προφορικὴν δοκιμασίαν εἰς τὰ Μαθηματικά, ἔκθεσιν ἰδεῶν, Φυσικὴν, Χημειῶν Φυσικὴν Ἱστορίαν καὶ στοιχεῖα Γαλλικῆς γλώσσης, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς εἰς τὰ Γυμνάσια διδασκόμενης ὄλης.

Πληροφορία παρέχονται εἰς τὸ Γεωργικὸν τμήμα τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας. Τὸ πρόγραμμα δὲ τῆς Σχολῆς καὶ τῶν ἐξετασθησομένων μαθημάτων δίδεται ἢ ἀποστέλλεται δωρεάν εἰς τοὺς αἰτούντας.

Ἀθῆναι 14 Νοεμβρίου 1919
(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας)

Διαγωνισμὸς Ἑσποτικῶν Συνεταιρισμῶν

Τὸ ὑπουργεῖον Γεωργίας προκηρῆσσει διαγωνισμὸν πρὸς κατάληψιν πέντε θέσεων ἑσποτικῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν. Ὁ διαγωνισμὸς διεξαχθήσεται ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ καταστάματι τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ἢ ἐν μίᾳ τῶν αἰθουσῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἢ τῆς Λαολογικῆς Σχολῆς, τὴν 9ην Δεκεμβρίου ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὄραν 9ην π.μ.

Δεκτοὶ γίνονται οἱ κειτημένοι ἀπλυτήριον Γυμνασίου ἢ διδασκαλείου ἢ Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἀνεγνωρισμένης ἢ μὴ καὶ συμπληρώσαντες τὸ 21ον ἔτος τῆς ηλικίας τῶν. Πληροφορία παρέχονται ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Γεωργίας τμήμα Γεωργικῆς Οἰκονομίας.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Διαγωνισμὸς πρὸς πρόσληψιν γραφέως παρὰ τῷ Γραφεῖῳ τοῦ Γεωργικῶν σταθμοῦ Σερρών.

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας προκηρῆσσει διαγωνισμὸν πρὸς κατάληψιν θέσεως γραφέως δευτέρας τάξεως παρὰ τῷ Γραφεῖῳ τοῦ Γεωργικῶν σταθμοῦ Σερρών. Ὁ διαγωνισμὸς διεξαχθήσεται τὴν 30 ἄρ μηνὸς Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Γεωργικῶν σταθμοῦ Σερρών.

Προσῶβοντα Ἀπολυτήριον δευτέρας τάξεως Γυμνασίου ἢ ἀλλῆς ἰσοτιμῆς Σχολῆς. Διὰ τὰ ὑποβληθέντα πιστοποιητικὰ ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην σχετικὴν πληροφορίαν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀποστανθήτωσιν εἰς τὸ τμήμα Προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου ἢ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Γεωργικῶν σταθμοῦ Σερρών.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Νοεμβρίου 1918
(Ἐκ τοῦ ὑπουργείου Γεωργίας)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Προσλήψεις ιδιοκτητών αναδασωτέων εδαφών, λόφων Λυκαβητού, Φιλοπάππου και Στρέφη Σμυρνώνως πρὸς τὸν νόμον 1396 περὶ ἀναδασώσεων, ἐκηρύχθησαν ἀναδασωτέα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 91,135 ἐ. ἔ. πράξεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 68 φύλλον τῆς 31 λῆξ. μηνὸς τεύχους Β'. φύλλον τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τὰ ἐξῆς ἐδάφη ἐν Ἀθήναις.

1) Εἰς τὸν λόφον τοῦ Λυκαβητοῦ τὸ ἐν τῷ σχεδίῳ τῆς πόλεως ὡς πρᾶσιὰ χαρακτηριζόμενον τμήμα.

2) Περὶ τὸν λόφον τοῦ Φιλοπάππου τὸ τμήμα γύρωθεν αὐτοῦ καὶ ἔξωτι τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως ἦτοι μετὰ τῆς περιφερειακῆς λεωφόρου Ἀκροπόλεως, τῆς ἐξ Ἁγίου Δημητρίου Λοιμῆς διὰ πρὸς τὰ σφαγεία ἀτραποῦ καὶ τῶν μεσημβρινῶν καὶ ἀνατολικῶν προπόδων τοῦ λόφου μέχρι τοῦ καφενεῖου τοῦ Σωκράτη καὶ

3) Εἰς τὸν λόφον Στρέφη τὸ τμήμα αὐτοῦ τὸ ἐν τῷ σχεδίῳ τῆς πόλεως ὡς πρᾶσιὰ χαρακτηριζόμενον. Οἱ ἔχοντες ιδιοκτησίαν ἐντὸς τῶν ἐδαφῶν τούτων παρακαλοῦνται νὰ δηλώσουν ἕκαστος γὰρ τὸ θραδύτερον μέχρι τέλους Νοεμβρίου ἐ. ἔ. πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας (Διευθύνσις Δασῶν) ἐὰν δέχονται νὰ ἀναλάβωσιν οἱ ἴδιοι τὴν ἀναδάσωσιν τῶν ἐδαφῶν τῶν. Ἐν ἀρνητικῇ δὲ περιπτώσει δέον νὰ δηλώσῃν ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας ἐὰν δέχονται νὰ πωλήσωσιν ἐκουσίως τὰ ἐδάφη τῶν εἰς τὸ Δημόσιον καὶ νὰ συνυποβάλλωσι καὶ τοὺς τίτλους τῶν. Ἐν περιπτώσει μὴ συμμορφώσεως τῶν ἐνδιαφερομένων πρὸς τὰ ἀνωτέρω τὰ ἀναδασωτέα ταῦτα ἐδάφη θέλωσιν ἀπαλλοτριωθῆ ναιμαστικῶς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀναδασώσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Νοεμβρίου 1919

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας
Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ

ΜΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΣ

Γεωργοὶ καλλιεργήσατε ὅσον εἰμπορεῖτε περισσότερο.

— Πρὸ πάντων καλλιεργήσατε σιτάρι.

— Ἐτσι καὶ σεῖς θὰ κερδίσατε.

— Γιατὶ θὰ ἐξασφαλίσετε φτηνότερα τὸ ψωμὶ τὸ δικό σας καὶ τὴν τροφήν τῶν ζώων σας.

— Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον.

— Θὰ γίνετε ἀφορμὴ νὰ φτηνίσουν ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα.

— Ὅχι μόνον γιατί τὸ χρέμα πρὸ ἑοδαίου ἐξωτερικῶν θὰ μείνῃ στὸν τόπον μας.

— Ἀλλὰ γιατί καὶ τὰ βασίδια τοῦ φέρουν τὰ σιτάρια θὰ χρησιμεύουν διὰ νὰ μεταφέρουν ἄλλα ἀναγκαῖα πράγματα τὰ ὅποια τότε θὰ φτηνίσουν.

— Μόνον ἀν αὐξήσετε τὴν παραγωγή σας καὶ περιορίσετε τὰ ἔξοδά σας καὶ κἀνταὶ οἰκονομίας θὰ φτηνίσεται τῇ ζωῇ σας.

— Ἐνα σπουδαῖον μέσον διὰ νὰ ἐνισχυθῆτε καὶ αὐξήσετε τὴν παραγωγικότητά σας καὶ τὴν πλῆσιν σας εἶνε νὰ ἐνοθεῖται εἰς συνεταιρισμοὺς σύμφωνα μὲ τὰς ὁδηγίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

— Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας κἀμνεὶ ὅτι εἶνε δυνατόν.

— Ἀλλὰ μὴ περιμένετε τὸ κάθε τι ἀπὸ τὸ Κράτος.

— Πρῶτα πρῶτα πρέπει μόνον σας νὰ κάμμετε μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ τὸ κθαηρόν σας.

— Γεωργοὶ μὲ τὸ ν' αὐξήσετε τὴν παραγωγή σας, κἀνταὶ τὸ συμφέρον σας καὶ εὐεργετεῖτε τὸν τόπον σας.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Χορηγίαις δωρεὰν δένδρων πρὸς δενδροφύτευσιν

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, ἐπιθυμοῦν νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν δενδροφύτευσιν ἀδένδρων οἰκοπέδων, κήπων ἢ ἄλλων γηπέδων, διαθέτει δωρεὰν εἰς πάντα ζητοῦντα πρὸς μεταφύτευσιν ἐκ τοῦ ἐνταῦθα (παρὰ τὸ Χασοκί) Δενδροκομικῶν Σταθμοῦ περὶ τὰ 50,000 ἐν συνόλῳ δένδρα τριετῆ καὶ ἄνω (λιγάστρας, σφενδάμνους, ψευδομυλέας, σοφόρας, γλεδισχίας, ψευδακακίας μορέας κλπ.) καὶ μεγαλείτερον πλὴν ἀριθμὸν πεύκων, κυπαρίσσιων καὶ ἄλλων δασικῶν δενδρῶν ἐκ τοῦ δασικοῦ φυτωρίου Πηυδίου καὶ Καισαριανῆς.

Ἡ μεταφορὰ καὶ τὰ ἔξοδα ἐξαγωγῆς θὰ εἶνε ἐξὶ βάρος τῶν παραληπτῶν. Διὰ τὴν παραλαβὴν δέον νὰ ζητηθῇ ἀπὸ τῶ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας (Τμήμα Γεωργίας καὶ Τμήμα Δασικῶν Τεχνικῶν) καθ' ἑκάστην 11 - 12 π.μ. σχετικῶν σημείωμα. Παρέχεται συγχρόνως καὶ πᾶσα σχετικὴ ὁδηγία.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Νοεμβρίου 1919

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας)